RODOP Rüzgârı

Kuruluş: 2007

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN
AYLIK YÖRESEL ARAŞTIRMALAR POPÜLER
TARİH KÜLTÜR SANAT DERGİSİ

2024

ŞUBAT
180

Fiyatı: 2,5 €

Orada bir köy var uzakta...

ÇALABI KÖYÜ

EZAN TAŞLARI

Mıkmıllı - Mıkrohori köyü ezan taşı. Yunanistan / İskeçe

Fotoğraf: 24.02.2024

2024/179. İÇİNDEKİLER

4
Başyazı
Bir filmin getirdikleri
İbrahim Baltalı
5
Yeni çıkan kitaplar
HAFIZ MURAT'IN
"KALEMİMDEN YANSIMALAR" ADLI
ŞİİR KİTABI YAYIMLANDI
6
Mevl^nâ'dan...
7
CAMİYİ AÇIK TUTAN BİR İMAM:
İBRAHİM DİREK
8
Kaybettiklerimiz
Avni Engüllü'yü kaybettik
11
Görüşler - Düşünceler
Düşünsel Başkalaşım ve Prematüre
Siyasi Figürler
Dr. Pervin Hayrullah
12
Batı Trakya Köyler Ansiklopedisi
Çalabı köyü.
15
Haber
YTB'NİN "BEŞERÎ VE SOSYAL KAL-
KINMA ARAŞTIRMALARI
DESTEK PROGRAMI" BAŞVURULA-
RI DEVAM EDİYOR
16
Kutlama
ULUSLARARASI ANA DİLİ GÜNÜ
KUTLU OLSUN!
17
21 Şubat Dünya Anadil Günü
19
Atasözlerimiz - Deyimlerimiz
20
Arada bir...
ÖNEMLİ OLAN İMTİHANI KAZAN-
MAK
Asım Çavuşoülu
21
Evliya'nın yolunda Batı Trakya
Miri
23
Günlerin getirdikleri
Göç ve manevi değerlerimiz.
24
Yeni çıkan kitaplar
"Dervişlerle
Yazılan Tarih"
25
Kitaplarda Batı Trakya
Gümülcine Sancağının yerleşimi.
29
Balkanlar'dan hikayeler
Makasçı
Durhan Ali
30
Batı Trakyalı şairlerden
Yücel Mısırlı Şakir
Sonbahar, Son defa.
31
Kiliseye Ççevrilen Türk eserleri
Girit, Kandiye, Fâzıl Ahmet Paşa
(Vezir) Câmii
33
Günlerin getirdikleri
Seçeneğimiz sadece ve sadece azın-
lık okulları olmalıdır!
İbrahim Baltalı
34
Duyuru
BTTÖ-
B'den
İlkokul
kayıtları
duyurusu

Kapak: Çalabı köyü

RODOP RÜZGARI

Aylık, Yöresel Araştırmalar, Popüler Tarih,
Kültür ve Sanat Dergisi.
Batı Trakya Türklerinin Dergisidir.

ŞUBAT 2024. Sayı: 180.

Fiyatı: 2,5 E
Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni:
İBRAM İbraim
(İbrahim Baltalı)
Adres:
H. Likion, 69300-Sapes-
GREECE
Tel: +30 25320 41596
Cep: +30 6946471488

Ş U B A T

Φ Ε Β Ρ Ο Υ Α Ρ Ι Ο Σ

ΡΟΔΟΠ ΡΟΥΖΓΚΙΑΡΙ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
Λ. ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2024 ΤΕΥΧΟΣ: 180.

ΤΙΜΗ: 2,5 Ε
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ-ΓΕΝΙΚΟΣ Δ.
ΙΜΠΡΑΜ ΙΜΠΡΑΗΜ
Χ. ΛΥΚΕΙΟΝ 69300 - ΣΑΠΕΣ
ΤΗΛ. +3025320 41596
ΚΙΝ. +306946471488
e-mail:
ibrahimbaltali@hotmail.com

www.rodopruzgari.com
www.burasibatitrakya.com

Dergimizde yayınlanan yazılar yazarların kendi görüşleri olup sorumlulukları yazarlarına aittir.

BAŞYAZI

25. yıl. 389. yazı.

İbrahim BALTALI ibrahimbaltali@hotmail.com

Bir filmin getirdikleri

Dr. Sadık Ahmet filminin geçtiğimiz günlerde galası yapıldı. Galaya Batı Trakya'dan çok sayıda seçkin davetli katıldı. Filmin 2 Şubat günü gösterime girmesi beklenmektedir.

Türk Azınlığın yaptığı her işi kötülemeye meyilli çevreler, bir film etrafında fırtınalar koparmayı da yine görev saydılar. Tamamen gerçekleri anlatan bir filmi hazmedemeyen çevreler yine harekete geçti ve sanki Türk Azınlığın buraya katılmadığı gibi bir algı operasyonuna giriştiler.

Dr. Sadık Ahmet bu toplumun lideriydi. Bir eylem adamıydı. İnatçı yönleri vardı ve tuttuğunu koparan bir insandı. O'nu burada tekrar övmeye gerek yok. O'nun hak arama mücadelesinde yaptığı çalışmalar ve fedakarlıklar Türk Dünyası tarihine altın harflerle yazılmıştır.

İnsanlarımız Dr. Sadık Ahmet'e çok değer verdiler. Dr. Sadık Ahmet adına okullar, parklar, kavşaklar, viyadükler, kütüphaneler, salonlar, camiler v.s. eserler açıldı; adına kitaplar yazıldı ve şimdi de filmler çekilmeye başlandı. Dr. Sadık Ahmet'i unutturmama ve yeni nesillere tanıtma adına önümüzdeki yıllarda çok daha değişik çalışmaların yapılacağını söyleyebiliriz.

Bütün bunlardan sonra kalkıp Dr. Sadık Ahmet'in hak arama mücadelesini anlatan bir filmi aşağılamak aslında ona verilen değeri göstermektedir. Dr. Sadık Ahmet'in bu toplum lehine yaptıklarını silmeye çalışmaya kimsenin gücü yetmez; çünkü O, insanım diyen herkesin gönlünde taht kurmuştur.

Bölge insanının çoğunluğunun değer verdiği bir insanı anlatan filmi değersizleştirmeye çalışan çevreler, aslında kendi suçluluklarını örtme çabası içerisindedirler. 29 Ocak 1990 tarihini hatırlayalım. O gün polisin gözleri önünde 400 civarında Türklere ait dükkan kırıldı ve yağmalandı. Kimsenin sesi çıkmadı. Bazı çevreler kırma-dökme olayları ile İstanbul'daki 6 -7 Eylül 1955 olaylarının intikamını aldıklarını söylediler. Peki 29 Ocak 1990'da zarar gören insanlara tazminat ödendi mi? Devlet bu konuda özür diledi mi? Biz, böyle bir şeyin olduğunu ne gördük ne de duyduk!

Bölgemizde her fırsatta insanlar arasındaki düşmanlığı körüklemeyi fırsat bilen aşırı milliyetçi kesim ne yazık ki bölgemizin kalkınmasına engel olmaktadırlar. Bölge kaynaklarının eşit, adil bir şekilde paylaşımını istemeyen ve bu konuda semirtilmeye alıştırılmış çevreler kısa vadede belki de tatmin olurlar, ancak uzun vadede başarısız

HAFIZ MURAT'IN "KALEMİMDEN YANSIMALAR" ADLI ŞİİR KİTABI YAYIMLANDI

Hafız Murat Yaşaroğlu'nun "Kalemimden Yansımalar" adlo şiir kitabı BAKEŞ Yayımlarının 60. Kitabı olarak okuyucuya sunuldu.
Kitap 80 sayfadan oluşakta 55 adet şiir ve 7 adet düz yazı yer almaktadır.
ISBN: 978-618-5322-19-9 numarayla 2024 Ocak ayında ilk basısını yapan kitap BAKEŞ'ten istenebilir.

Kitabın sunuş yazısında BAKEŞ Y.K. Başkanı Dr. Hüseyin Bostancı şu görüşlere yer vermektedir:
"Batı Trakya kısır bir edebiyat coğrafyası. Batı Trakya Türk Azınlığının yüz yıllık tarihinde ortaya çıkan edebi eserler henüz sayılabilecek düzeyde. Bunun gelişimine katkı sağlayacak her türlü, nitelikli eser bu nedenle çok önemlidir.
Elinizde bulunan bu mütevazi eser, kendine özgü bir tarza sahip, yaşanmışlıkları, çevreyi manzum bir yaklaşımla okuyucuya aktarmaktadır.
Şair - yazar Hafız Murat Yaşaroğlu aslında pek çok azınlık mensubuna örnek olacak nitelikte değerli bir büyüğümüzdür. Doksan (90) yaşını aşmış ulu bir çınarın kaleminden dökülenlerden keyif alacaktır okuyucu.
Bu nedenle bu mütevazi eseri sizlere takdim ediyoruz. Hafı zMurat Yaşaroğlu'na uzun ömürler diliyor, toplumumuza nice eserler kazandırmasını temenni ediyoruz."

Kitaptan örnek bir şiir:

Yıkık Minare

Akpınar köyünde bir Osmanlı yapısı,
Yarıdan yıkılmış, kalmamış hiç kapısı.

Ne şerefesi kalmış ne de bir alemi,
Yazan yok, lütfen oynatın biraz kalemi.

Asırlık güzel yapı, emsalsiz[73] şâhâne,
Dökülüp kalmış, olmuş sanki virane[74].

Akpınar, zenginleşmiş hep değirmenlerle,
Buğday götürüp hep un alırdık köylülerle.

Değirmentaşı hiç durmadan dönerdi,
Herkes saygı ile sırasını beklerdi.

Akbaşak unundan yapardık ekmekleri,
Çok ağız tadı ile yerdik yemekleri.

İsterseniz sayarım değirmenlerin isimlerini,
Fotoğraf makinası yoktu, çizerdim resimlerini.

Gümülcine'ye en yakın olan "Sap" değirmeni,
Yıkık minarenin hemen yanında "Koca Hasan" değirmeni,

Semetli mezarlığının altında "Kavak" değirmeni,
Köyün kuzeyinde ise "Şeytan" değirmeni,

Diğer biri de "Çukur" değirmeni, en sondu,
Çok güzel ekmek yapardık adı somundu.

[73]Eşi benzeri olmayan, bir benzeri daha bulunmayan. Benzersiz.
[74]Harap olmuş yapı; yıkıntı.

Hafiz Murat Yaşaroğlu

Gümülcine'nin Sendelli (Sindelli) köyünde 1932'de dünyaya geldi. Gümülcine Medresesi'nden mezun olduktan sonra kendi köyünde öğretmenliğe başladı. Bu arada 1959, 1960, 1961 senelerinde Ankara'da hizmetiçi seminerlere katılarak mesleğinde kendini geliştirmeye çalıştı. Hafız Murat 40 sene Sendelli köyünde öğretmen olarak yüzlerce öğrenci yetiştirdi.
Köyünde öğretmenlik görevinin yanı sıra imamlık görevini de yürüttü. İlerleyen yaşına rağmen halen köyünde imamlık görevini sürdürmektedir.

Mevlânâ'dan...

Yine buyurdu ki: Kalbleri bir olan iki dost âriflerin kutbu Bayezid-i Bistami hazretlerine (Tanrı'nın rahmeti onun üzerine olsun) misafir olmuşlardı. Bistamî onlardan «Ne zamandan beri birbirinizle tekrar dost olmuşsunuz» diye sordu. Onlar "Otuz senedir ki, birbirimizle arkadaşlık ediyor, kara ve deniz seyahati yapıyoruz» dediler. Bistami "Adet olduğu üzere aranızda hiçbir hâdise veya bir kavga geçmiş midir?" diye sordu. Onlar "Hayır" dediler. Bayezid-i Bistamî "O halde otuz senedir ki, tamamiyle münafıklıkla zamanı geçirmişsiniz. Sizin arkadaşlığınız ve uygunluğunuz munafıklık üzerine kurulmuştur. Çünkü dostluğun derecesi ve lezzeti kavga, barış ve sitemdedir. Kavgalar yapın ve yeniden barışın ki, kalbinize munafıklık illeti girmesin ve nifakın şerrinden emin olasınız.

Şiir:
«Filizofun dediği gibi, sitem devam ettikçe sevgi de devam eder".

Eflâkî, Ahmet, Âriflerin Menkıbelerî, s. 405, MEB Yayınları: 489, 1989, İstanbul.

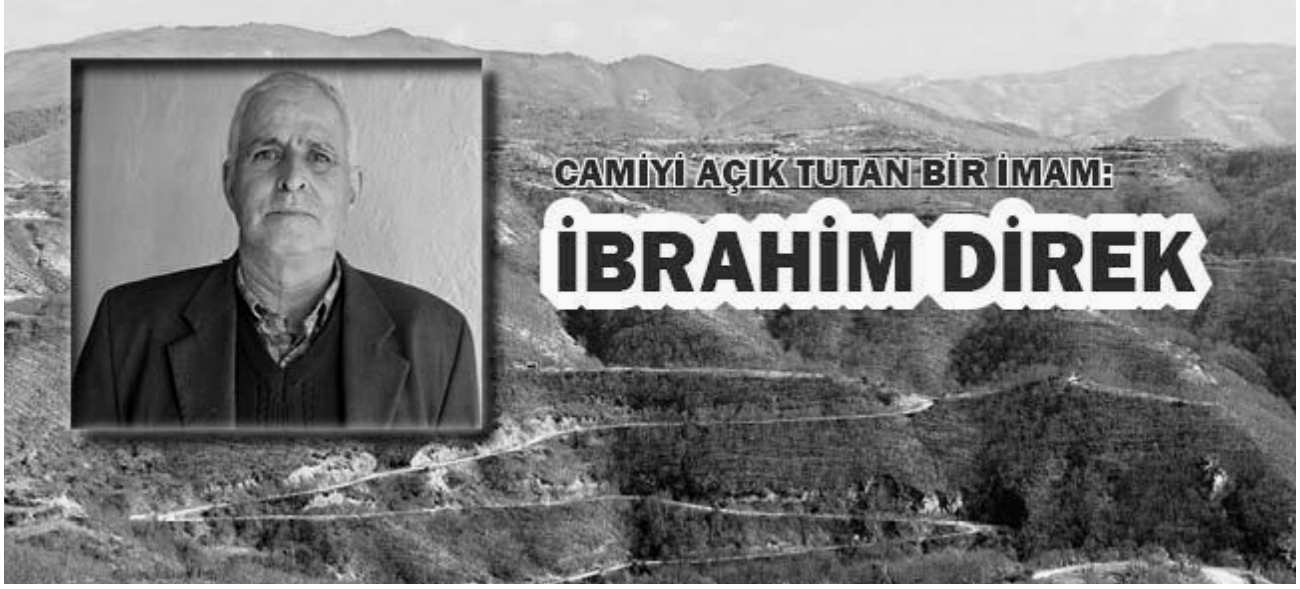

CAMİYİ AÇIK TUTAN BİR İMAM: İBRAHİM DİREK

İbrahim Direk, 1949 yılında, Yunan İç Savaşı esnasında İskeçe'de doğdu. Daha sonra ailesiyle birlikte Tabakova - Theotokos köyüne döndü. 1986 yılından bu yana inatla, azimle köyün imamlığını yapıyor.

İbrahim Direk'in Tabakova'daki evi

İbrahim Direk, her fırsatta köyün nüfusunun her geçen gün azaldığını üzülerek tekrarlıyor. Son olarak 10 haneye düşen köyde din görevini yerine getirmeye çalışlıyor. İskeçe'de evi olmasına rağmen Tabakova'da yaşamak onun için bir tutku.

Köyde her zaman cemaat olmasa da İbrahim Direk ezan sesini dağlarda inletmeye devam ediyor.

İbrahim Direk, cami haziresindeki eski yazılı bir mezar taşı için "Bu bana yeter", diyor.

İbrahim Direk sık sık "Onu biliyorum, onu söylüyorum" diyor ve şunları ekliyor:

"Burasını terk etmem"

"Şehire sıkışmam"

"Allah bana ömür versin ki camiyi açık tutayım."Tabakova'yı ziyaretimize Gümülcine S. Müftülüğü Din Görevlisi Selahattin Kesit de destek verdi ve ikindi ezanını seslendirdi. Dağlık bölgede yaşamak zor. Bazı insanlar inançları gereği zor bölgelerde kalmaya devam ediyor.İşte bu insanlardan biri de Tabakova köyü imamı İbrahim Direk.

Kendisine biz de uzun ömürler diliyoruz.

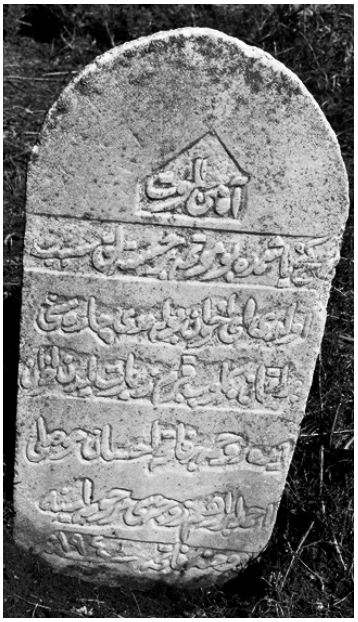

İbrahim Direk'in "bu bana yeter" dedği mezar taşı.

Balkanlar'da bir çınar daha devrildi:

Avni Engüllü'yü kaybettik

K. Makedonya edebiyatının ünlü isimlerinden Avni Engüllü vefat etti.
Avni Engüllü ile ilgili Kosova'lı şair-yazar Taner Güçlütürk bakın duygularını nasıl ifade etmiş. Yazıda Avni Engüllü'nün hayatını da okuyabilirsiniz.
Yine Avni Engüllü 12 Aralık 2000 yılında Rodop Rüzgarı gazetesinin 49. Sayısında gazetemiz hakkında da bir makale kaleme almıştı. Yazıyı fotoğrafı tıklayarak okuyabilirsiniz.
Çok değerli dostumuza Allah'tan rahmet ve geride kalanlara da başsağlığı diliyoruz.

Taner Güçlütürk'ün yazısı

Avni Engüllü de sonsuzluğa intikal etti, bugün mısraların ve Evlâd-ı Fatihan'ın matemi var!
Türkçemiz, edebiyat camiamız ve Rumeli yasta. Ailesinin, Melahat Ablanın ve sevenlerinin başı sağolsun, Avni Ağabeyin mekânı Cennet olsun! Başsağlığı dileklerimi, kalbi üzüntülerimi, acınızı paylaşıyorum. Edebiyat, siyaset, eğitim, basın yayın camiası kıymetli bir değerini, emektarını, Türkçemiz, kültür-sanat toplumumuz Balkanlar'daki uç beyini, değerli bir aydınının daha kaybetmenin üzüntüsü içinde. O dilimizin, toplumsal değerlerimizin, milli davamızın önemli bir mihenk taşı, dava ve fikir adamıydı. Üsküp, Saraybosna ve Prizren aşığıydı... Avni Ağabey, güzel eserleri ve şiirleriyle, kendisiyle paylaştığımız güzel hatıralar, şiir şölenlerindeki birlikteliklerimiz, edebiyat buluşmalarımız, evine gerçekleştirdiğimiz vefa ziyaretleri, takdim ettiğimiz ödüller, tertiplediğimiz saygı geceleri, Türkçenin gökkubbesindeki dostluğu, ağabeyliği ile her daim gönüllerimizde yaşayacaktır.

Her şey için, emeklerin için çok teşekkürler Avni Ağabey, minnettarız, ışığında huzurla uyu! Aziz hatıran her daim baki kalacaktır!
***
(Makedonya ve Kosova/ Yugoslavya) Yerli edebiyatımızda iz bırakan, ikinci kuşak şair ve yazarlarımızdan, gazeteci, şair, yazar, siyasetçi Avni Engüllü, 77 yaşında Ankara'da vefat etti. Avni Engüllü, Üsküp'te 1947 yılında doğdu. İlkokulunu "Vuk Karaciç" ve "Tefeyyüz"de tamamladı. "Nikola Karev" öğretmen okulunda mezun oldu. Üsküp Yüksek Pedagoji Akademisinde okudu. Bir yıl öğretmenlik yaptı. 1968 yılında Üsküp Radyosu Türkçe Yayınlar bölümünde gazeteci olarak çalıştı, yayın sorumlusu görevlerini üstlendi. Buradan da emekliye ayrıldı. Gazetecilik yıllarında

sayısı çok yazı, yorum, derleme, edebiyat ve tiyatro eleştirileri yazdı. Makedonya'da Türklerin yaşadığı kasaba ve köyleri adım adım gezdi. Bu yerlerden yaptığı belgesel yayınlara ve sayısız roportajlara imzasını attı.

İlk şiir ve yazılarını öğrenci yıllarındayken "Birlik" gazetesi, "Sevinç" ve "Tomurcuk" dergilerinde yayınlandı.

1972 yılında, "Birlik" gazetesi yayınlarında "İlk" başlığı altında şiir kitabı yayınlandı. 1974 yılında "Söğütler" öyküler kitabı çıktı. Daha sonraki yıllarda, "Mete" (1983), "Dört Mevsim" (1984), "İn Misin Cin Misin" (1985), "Yarım Kalan Düşünceler" (1994), "Demet Demet" (1995), "Yarım Kalan Mısralar"(2004), Dermeyan (2009), Mütemmimcüzler (2021) isimli kitapları yayınlandı.

Avni Engüllü, Makedonya Yazarlar Birliği ve Makedonya Çevirmenler Birliği üyesiydi.

Makedonya Türk Demokratik Birliği (1990) ve Makedonya Türk Demokratik Partisinin (1992) kurucu başkanıydı. Ulusal ve Türk Dünyası çapında çok sayıda edebiyat, basın yayın ve emek ödülüne layık görüldü.

RODOP Rüzgârı

HAFTALIK SİYASİ VE KÜLTÜREL GAZETE

Kuruluş Tarihi: 12 Kasım 1999

YIL: 2 SAYI: 49

12 - ARALIK - 2000

FİYATI 200 DRH.

Kalem hastalarından değil, kalemi hasta olanlardan korkunuz.

Yunanistan'daTürkçe yayınlanan gazetelerden Rodop Rüzgârı

Avni ENGÜLLÜ

aengullu@unet.com.mk

Kalem hastalarından değil, kalemi hasta olanlardan korkunuz!

Çok değerli ve anlamlı bir özlü sözü seçmiş Yunanistan'lı dostlanmaz Rodop Rüzgân başlıklı haftalık siyasi ve kültür gazetelerine. Yunanistan'a gidip, orada mı gördün bu gazeteyi diyeceksiniz! Öyle değil. Böylesi bir aaliyetin ürünü ayağımıza geldi. Buna şans denir de, başka bir şey denmez... Ayağımıza geldi diyorum, çünkü sanırım bu gazete Üsküp'te sadece benim değil, daha bazı dostun da

RODOP Rüzgârı SANAT SAYFA 3

İLYAS VE ŞİİRLERİ

İbrahim BALTALI

Yunanistan'da Türkçe yayınlanan gazetelerden

Rodop Rüzgârı

Avni ENGÜLLÜ

aengullu@unet.com.mk

Kalem hastalarından değil, kalemi hasta olanlardan korkunuz!

Çok değerli ve anlamlı bir özlü sözü seçmiş Yunanistan'lı dostlarımız **Rodop Rüzgârı** başlıklı haftalık siyasi ve kültür gazetelerine. Yunanistan'a gidip, orada mı gördün bu gazeteyi diyeceksiniz! Öyle değil! Böylesi bir faaliyetin ürünü ayağımıza geldi. Buna şans denir de, başka bir şey denmez... Ayağımıza geldi diyorum, çünkü sanırım bu gazete Üsküp'te sadece benim değil, daha bazı dostun da eline ulaştı her halde!

Geçen hafta Merkezi İstanbul'da bulunan *Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği*'ni Üsküp'te *Yahya Kemal Beyatli*'nın anısına bir panel, 3. Rumeli Şiir Şöleni adı altında ve kalabalık şiir severin izlediği çok hoş bir şiir saati, bunlar yanı sıra *Makedon Halk Tiyatrosu*'nun salonunu tıklım tıklım dolduran müzik severler huzurunda derneğin Türk Müziği Korosu ve Saz Sanatçıları konser düzenlemişti. Çok hareketli bir hava içerisinde geçen bu faaliyetleri izleyenler arasında: Yunanistan'ın bizlerin bildiği Gümülcine şehrine bağlı Şapçı kasabasından gelen bir otobüs Yunanistanlı Türk'le karşılaştık, tanıştık. Hayatın cilvesine bakın, Şapçı'lı kardeşlerimiz Üsküp'te yapılan kültür faaliyetlerinden tamamen bilgisizi Üsküp'ü gezmeye kalkmışlar, ama burada olup bitenlerden habersizi! Faaliyetlerin ikisini izleme sevincini tatmak, Rumeli Türkleri'nin bu ortak faaliyetine katılanlarla tanışma fırsatı buluşu, buradaki kültürel havayı solumak onların da nasibiymiş meğer.

Karşılıklı tanışmalar devam ederken, elindeki gazeteleri orada bulunanlara dağıtan hareketli, yüzünde sevinç, mutluluk dolu bir ifade ile yanımıza gelen biri, gazeteyi uzatıp, kendisini **İbrahim İbram - Baltalı** ve gazetenin sahibi olarak takdim etti. Elime ulaşan gazeteye Yunanistan'ın Şapçı kasabasında haftada bir yayınlanan *Rodop Rüzgârı*'ydı.

Gazeteyi alır almaz yapılacak ilk şey onu sayfalamak oldu. *Rodop Rüzgârı* baş sayfasında Üsküp'e de uğrayan Kültür Treni'nden bahsediyor. Kültür Treni'nin coşkuyla karşılandığını belirterek! Yazıyı okuyoruz olayla ilgili coşku hakikaten bizdekinden farksız. Berat Kandili dolayısıyla yapılan dini törenlerden bahseden yazı, bizdeki dini duyguların nasıl da aynı yansıdığını gösteriyor... Gazetenin elimizdeki sayısı, Kasım ayına rastlaması nedeniyle, belediye kapsamında Atatürk'ün anılmasından bahsediyor, bizdeki gazetelerde olduğu gibi... Manastır'da öğretmen yok diyor bir yazı... Bu bizim Manastır değil... Yunanistan'da bir köy Manastır... Öğretmensiz kalan bir köy.... Oradaki Manastır'ın eğitimdeki sorunu öğretmensizlik, bizdeki Manastır'daysa öğrencilerin giderek azalması sorunu! Yunanistan'ın Kozlukebir köyünde birileri Yunanca eğitimin yapılacağı anaokulun açılması peşinde. Bizlerse yıllar öncesi buralarda, İştip'e bağlı Selîse köyünde, Türkçe sınıfın kapanmasını arayıp, çocuklarını Makedon'ca okutma konusunda "başarıların(!)" unutmadık!

Rodop Rüzgârı'nın içinde tarihi anıtların, Türkiye dernekleriyle işbirliğinin işlendiği yazılar yanısıra, sanat, kadın, spor, eğlence sayfalarına rastlıyoruz. Üç haber sayfası yanısıra, ora Türk'lerin meselelerine eğilen yazıları bulmak mümkün! Hele hele Düşünce köşesindeki yazıyı okurken ne kadar da benziyoruzuz meğer demeden olamıyor insan..."*Bugün toplum içine baktığımızda, bir değerler karmaşası yaşandığını görüyoruz. Değerler erozyonu içinde gençliğimiz alüvyon misali hızla bir tükenişe doğru sürüklenmekte, adeta yok olmanın eşiğine gelmiş durumdadır. Böyle bir karmaşada, denizlerde kopan engin fırtınalardaki gibi bazı kişiler kendilerini kurtarıp, sığınacak limanlar ararken, birçoğu da boğulduklarının farkında bile değiller...*" veya "*Boş vakitleri kahvehane köşelerinde ürde burada harcayacağımıza, boş vaktimiz olmadığına inanarak, geçen her anın bizlerden bir parça alıp götürdüğünü hiç akıldan çıkarmamak gerekir. Lütfen üzerimize düşen vazifeleri hakkıyla yapalım...*" Evet, yazı *Rodop Rüzgârı*'nda yayınlanmış, bizi anlatırcasına... *Rodop Rüzgârı* konularıyla, derileriyle, en çok da Türkçe'siyle bize yakın... Bunu 12 Kasım 1999 yılında kurulan ve elimizde 46 sayısı bulunan gazeteden anlamak mümkün.

Gazete çıkarmak kolay iş olmasa gerek. Gazete çıkarmanın derilerini bilenler bunu en iyi anlarlar... *İbrahim İbram - Baltalı* da bunlardan biri. Yürekli biri... Hattâ gazetenin bu sayısında onun bu konuda bir de şiiri var...

Y ü r e ğ i m

Horasında bir köy düğünün
Kerpiç kerpiç
Sevgini ördüm
Yüreğime
Denizin çekilen dalgalarında
Saçların vardı
Beliklerdim onları
Yüreğime

Yüreğim
Ah yüreğim

Bu geniş yüreğe başarı dilekleriyle!...

Not: Yukarıdaki yazı, Avni Engüllü imzasıyla 25 Kasım 2000 tarihinde, Üsküp'te çıkan ***BİRLİK*** gazetesininde yayınlanmıştır.

eline ulaştı her halde!

Geçen hafta Merkezi Istanbul'da bulunan Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği'ni Üsküp'te Yahya Kamal Beyatlı'nın anısına bir panel, 3. Rumeli Şiir Şöleni adı altında ve kalabalık şiir severin izlediği çok hoş bir şiir saati, bunların yanı sıra Makedon Halk Tiyatrosu'nun salonunu tıklım tıklım dolduran

müzik severler huzurunda derneğin Türk Müziği Korosu ve Saz Sanatçılan konser düzenlemişti. Çok hareketli bir hava içerisinde geçen bu faaliyetleri izleyenler arasında Yunanistan'ın bizlerin bildiği Gümülcine şehrine bağlı Şapçı kasabasından gelen bir otobüs Yunanistanlı Türk'le karşılaştık, tanıştık. Hayatın cilvesine bakın. Şapçılı kardeşlerimiz Üsküp'te yapılan kültür faaliyetlerinden tamamen bilgisiz! Üsküp'ü gezmeye kalkmışlar, ama burada olup bitenlerden habersiz! Faaliyetlerin ikisini izleme sevincini tatmak. Rumeli Türkleri'nin bu ortak faaliyetine katılanlarla tanışma fırsatı bulup, buradaki kültürel havayı solumak onların da nasiblymiş meğer. Karşılıklı tanışmalar devam ederken, elindeki gazeteleri orada bulunanlara dağıtan hareketli, yüzünde sevinç, mutluluk dolu bir ifade ile yanımıza gelen biri, gazeteyi uzatıp, kendisini İbrahim İbram - Baltalı ve gazetenin sahibi olarak takdim etti. Elime ulaşan gazeteyse Yunanistan'ın Şapçı kasabasında haftada bir yayınlanan Rodop Rüzgaârı'ydı. Gazeteyi alır almaz yapılacak ilk şey onu sayfalamak oldu. Rodop Rüzgarı baş sayfasında Üsküp'e de uğrayan Kültür Treni'nden bahsediyor. Kültür Treni'nin coşkuyla karşılandığını belirterek! Yazıyı okuyoruz olayla ilgili coşku hakikaten bizdekinden farksız. Berat Kandili dolayısıyla yapılan dini törenlerden bahseden yazı, bizdeki dini duyguların nasıl da aynı yansıdığını gösteriyor... Gazetenin elimizdeki sayısı, Kasım ayına rastlaması nedeniyle, belediye kapsamında Atatürk'ün anılmasından bahsediyor, bizdeki gazetelerde olduğu gibi... Manastır'da öğretmen yok diyor bir yazı... Bu bizim Manastır değil... Yunanistan'da bir köy Manastır... Öğretmensiz kalan bir köy... Oradaki Manastır'ın eğitimdeki sorunu öğretmensizlik, bizdeki Manastır'daysa öğrencilerin giderek azalması sorun! Yunanistan'ın Kozlukebir köyünde birileri Yunanca eğitimin yapılacağı anaokulun açılması peşinde. Bizlerse yıllar öncesi buralarda, İstip'e bağlı Seltse köyünde, Türkçe sınıfın kapanmasını arayıp, çocuklarını Makedon'ca okutma konusunda başaranları(!) unutmadık!
Rodop Rüzgari'nin içinde tarihi anıtların, Türkiye dernekleriyle işbirliğinin işlendiği yazılar yanısıra, sanat, kadın, spor, eğlence sayfalarına rastlıyoruz. Üç haber sayfası yanısıra, ora Türklerin meselelerine eğilen yazıları bulmak mümkün! Hele hele Düşünce köşesindeki yazıyı okurken ne kadar da benziyormuşuz meğer demeden olamıyor insan... "Bugün toplum içine baktığımızda, bir değerler karmaşası yaşandığını görüyoruz. Değerler erozyonu içinde gençliğimiz alüvyon misali hızla bir tükenişe doğru sürüklenmekte, adeta yok olmanın eşiğine gelmiş durumdadır. Böyle bir karmaşada, denizlerde kopan engin fırtınalardaki gibi bazı kişiler kendilerini kurtarıp, sığınacak limanlar ararken, birçoğu da boğulduklarının farkında bile değiller..." veya "Boş vakitleri kahvehane köşelerinde orda burda harcayacağımıza, boş vaktimiz olmadığına inanarak, geçen her anın bizlerden bir parça alıp götürdüğünü hiç akıldan çıkarmamak gerekir. Lütfen üzerimize düşen vazifeleri hakkıyla yapalım...”
Evet, yazı Rodop Rüzgârı’nda yayınlanmış, bizi anlatırcasına...
Rodop Rüzgârı konularıyla, dertleriyle, en çok da Türkçe’siyle bize yakın... Bunu 12 Kasım 1999 yılında kurulan ve elimizde 46. Sayısı bulunan gazeteden anlamak mümkün.
Gazete çıkarmak kolay iş olmasa gerek. Gazete çıkarmanın dertlerini bilenler bunu en iyi anlarlar. İbrahim İbram – Baltalı da bunlardan biri. Yürekli biri...Hatta gazetenin bu sayısında onun bu konuda bir de şiiri var...

Yüreğim

Horasında bir köy düğünün
Kerpiç kerpiç
Sevgini ördüm
Yüreğime
Denizin çekilen dalgalarında
Saçkarın vardı
Belikledim onları
Yüreğime

Yüreğim
Ah yüreğim

Bu geniş yüreğe başarı dilekleriyle!...

Not: Yukarıdaki yazı, Avni Engüllü imzasıyla 25 Kasım 2000 tarihinde, Üsküp’te çıkan BİRLİK gazetesinde yayınlanmıştır.

Düşünsel Başkalaşım ve Prematüre Siyasi Figürler

21. yüzyılın ilk çeyreğinin sonlarına doğru yaklaşılırken, bu modern ve gelişmişlik çağında, hala, savaş bir "politik tercih" oluyorsa, orada barış adına, dünyanın geleceği adına, insanlık adına durup düşünmek gerekir. Bu çağda, geçmiş yüzyıldan, tarihten, özellikle iki büyük ve kanlı savaştan yeterince ders alınmamış demektir.

GÖRÜŞLER DÜŞÜNCELER

Dr. Pervin HAYRULLAH

20. yüzyıl iki dünya savaşına ve daha küçük çapta pek çok savaş ve çatışmaya sahne oldu. Hele hele sonlarına doğru ise Avrupa'nın göbeğinde, Bosna'da yaşanan soykırım, insanlığın ilkel, barbar çağlarını yeniden gün yüzüne çıkardı. Gözler önünde yaşanan soykırımın önlenememesi, belki de önlenmemesi insanlık için dikkatlice incelenip, analiz edilmesi gereken bir ders niteliğindedir.

Sebebi her ne olursa olsun savaş bir yıkımdır, kitlesel, ekonomik çöküştür. Modern teknolojilerin gelişimi savaşın yıkıcılık oranını da dramatik olarak artırmıştır. Küresel mekanizmaların çaresizliği ise insanlık adına, gelecek adına çok düşündürücüdür. Bir yandan küresel barış örgütlenmeleri ve çağrıları söz konusuyken, diğer yandan çoğu etnik temelli çatışmalar, bölgesel ve küresel barışı tehdit etmektedir.

Suriye, Rusya derken Filistin... Veee uluslararası hukuk, Birleşmiş Milletler ve bölgesel örgütlerin çaresiz çabaları... 21. yüzyılda kanlı savaşlar hala devam ediyor. Özellikle Soğuk Savaşın ardından yaşanan göreceli istikrar dönemi, çatışmalar henüz bölgesel niteliğini koruyor olsa da, giderek küreselleşen bir istikrarsızlığa, çatışmaya doğru evrilmektedir.

Bir yanda savaşın yıkıcı etkisiyle yanan yakılan coğrafyalarda yok olan insanlık, bir yanda küresel ölçekte giderek artan barış çağrıları, savaşları ve şiddet eğlemlerini önleyebilmek için atılması istenen/beklenen adımlar.

Peki ya sebep neydi? Bunca dökülen kan, katledilen canlar... Dünya tam da teknolojinin, gelişmişliğin zirvesine doğru yol alırken... 20. yüzyıldan öğrenilmiş derslerden sonra doğal beklenti barış ve huzur ortamı değil miydi? İnsanlığı bu düşünsel başkalaşıma sürükleyen, barış yerine savaşa odaklayan dürtü neydi?

Amerikalı bilim insanı Albert Bandura, öğrencisi Richard Walters ile birlikte, sosyal öğrenme ve saldırganlık üzerine bir araştırma yapmıştır. Bandura'ya göre insanın şiddete eğilimi salt onun doğasında olan bir durumdan değil; gözlem, taklit ve benzer çevresel etmenlerden de kaynaklanmaktadır. Bugün dünyada yaşanan şiddet olayları ve savaşları siyasi figürlerin geçmiş öğrenimlerine, tecrübelerine bağlamak ne derece doğrudur tartışılır, ama reddedilemeyecek bir gerçek var ki, o da geçmişlerinde, kodlarında şiddet olan, şiddeti sosyal çevresinden bir vesileyle öğrenmiş olan, bunu er ya da geç yansıtmaktadır.

Burada ortaya çıkan en önemli nokta ise siyasi figürlerin yönetsel olgunluğa sahip olup olmadıklarıdır. Aksi halde prematüre siyasilerin oyun sandığı savaşlarla dünya yok olma yolundadır.

Batı Trakya Köyler Ansiklopedisi

Çalabı, Σμιγάδα (Smigada), Rodop ilinde bir köy*

Yunanistan'ın Doğu Makedonya – Trakya Eyaletinin Rodop ilinde, Bulgaristan hududuna 5 km. mesafede, Gümülcine'nin 48km. kuzeydoğusunda yer alan 656 m. rakımlı bir köydür. Tamamen Müslüman Türklerle meskündür. 1924'te Οργάνης (Organis) – Hemetli nahiyesine bağlanmıştır. 1925'te Rodop ilinin Gümülcine ilçesinden alınıp yine Rodop ilinin Şapçı ilçesine dahil edilmiştir. 1926'da Rodop ilinin Şapçı ilçesinden alınıp yine Rodop ilinin Gümülcine ilçesine katılmıştır. 2010'da Αρριανών (Arrianon) – Kozlukebir belediyesine bağlanmıştır.

Çalabı köyü camisi ve tamir bekleyen minaresi.

Yıllar önce kapanan köyün ilkokulu.

Çalablıca ve Çalap Vermişlü, 1500 yıllarında, Osmanlı döneminde Anadolu'da cemaat adı. Çalablıca ve Çalap Vermişlü Cemaatleri, Akkoyunlu Yörüklerinin Bayındır boyuna mensupturlar, Menteşe Sancağı Köyceğiz kazası ve Kütahya Sancağı'nın Şeyhlü nahiyesinde yaşadıklarına dair kayıtları mevcuttur.

1901 tarihli Edirne Merkez Vilâyet Sâlnamesinde köyün adı "Çelebi Yaylası" olarak kaydedilmiş ve Gümülcine'ye uzaklığının da 10 saat olduğu belirtilmiştir.

1910 yılında yayınlanan Avusturya – Macaristan 3.Askeri Haritalama Araştırması'nda köy "Çalabı Yaylası" olarak kaydedilmiştir.

Köy mezarlığında yer alan Osmanlı dönemine ait mezar taşları.

Garbi Trakya Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti tarafından 1922 yılında Fransızca yayınlanan "Les Statistiques De La Population En Thrace - Occidentale" adlı broşürde köyün nüfusunun tamamen Türk olduğu ve 441 kişiden ibaret olduğu kaydedilmiştir.

Her on yılda bir yapılan sayımlarda köyün nüfusu şöyle kaydedilmiştir: 1920-425, 1928-479, 1940-522, 1951-450, 1961-477, 1971-320, 1981-322, 1991-271, 2001-243, 2011-101.

Köyün ne zaman kurulduğu ve adının nereden geldiği bilinmemektedir. Kuz Mahalle, Dorna Mahalle ve Yukarı Mahalle'den oluşan köy 1948 yılında Yunanistan İç Savaşı esnasında merkezi devlete karşı ayaklanan "Andartlar"ın barınak yeri olduğundan devlet tarafından yakılmış ve sadece cami ayakta kalabilmiştir. Bu nedenle halk burasını terk etmiş, ancak 1950 yılında İç Savaş'ın sona ermesiyle evlerine dönebilmişlerdir. Halk ilk etapta Alantepe Yaylası'na çadır kurularak yerleştirilmiş ve daha sonra köylerine dönmüşlerdir.

Yunanistan İç Savaşı esnasında Türkiye'den gelen "Kemal Kaptan" lakaplı Mihri Belli Çalabı köyünü karargâh olarak kullanmıştır. Karargahta genellikle etraf köylerden toplanan Türkler yer alıyordu. Köyde; Çavuşoğulları, Karayusuflar gibi köklü aileler yaşamaktadır. Eski Edirne yolu üzerinde bulunan ve yolcuların

Köyde bir taş evi örneği.

konakladıkları Çerni Konak, Dumanlı, Maymundere (Yunanistan İç Savaşı esnasında burada bir çok kişi katledilmiştir) gibi mevki isimleri yer almaktadır. İç Savaş esnasında köyün adı “Küçük Atina” olarak da anılmaktaydı.

Dr. Ekrem Hakkı Ayverdi Çelebi Yaylası karyesinde bir cami bulunduğunu bunun da Ev. K.K.’de kayıtlı olduğunu belirtmektedir. İnşa tarihi bilinmeyen Çalabı Köyü Camii iki dönüm arazi üzerine kurulmuştur. Caminin ön kısmı ve mihrabı 1981 yılında köklü bir tamir geçirmiş, üst katı inşa edilmiş, 2001 yılında da köy halkının kendi imkânlarıyla kiremitleri değiştirilmiştir. 1960-65 yılları arasında inşa edilen minare 2000 yılında tamir görmüştür. Camiye bağlı olarak bir mescit ve Kur’an Kursu olarak kullanılan bir oda mevcuttur. Ayrıca cami vakfına ait 35 dönüm arazi bulunmaktadır. Köyün mezarlıkları biri 6 diğeri 4 dönüm olmak üzere 2 parça olup köy kurulalı beri mevcut oldukları söylenmektedir.

Mezarlıklarda Osmanlı dönemine ait mezar taşlarına rastlanmaktadır.

Köy ilkokulu 1930’lu yıllarda inşa edilmiş, 2009-2010 eğitim-öğretim yılı itibariyle 10 öğrencisi bulunan 2014 yılında öğrenci yetersizliğinden kapanmıştır. Köy halkının geçim kaynakları tütüncülük ve hayvancılıktır. Köy halkının bir çoğu Çelebiköy, Kırvakıf, Çayvakıf, Seymen, Yahyabeyli ve Bursa’ya göç etmiştir.

Köy yakınlarında anayol üzerinde yer alan bir pınar.

Fotoğraflar: 18.02.2024

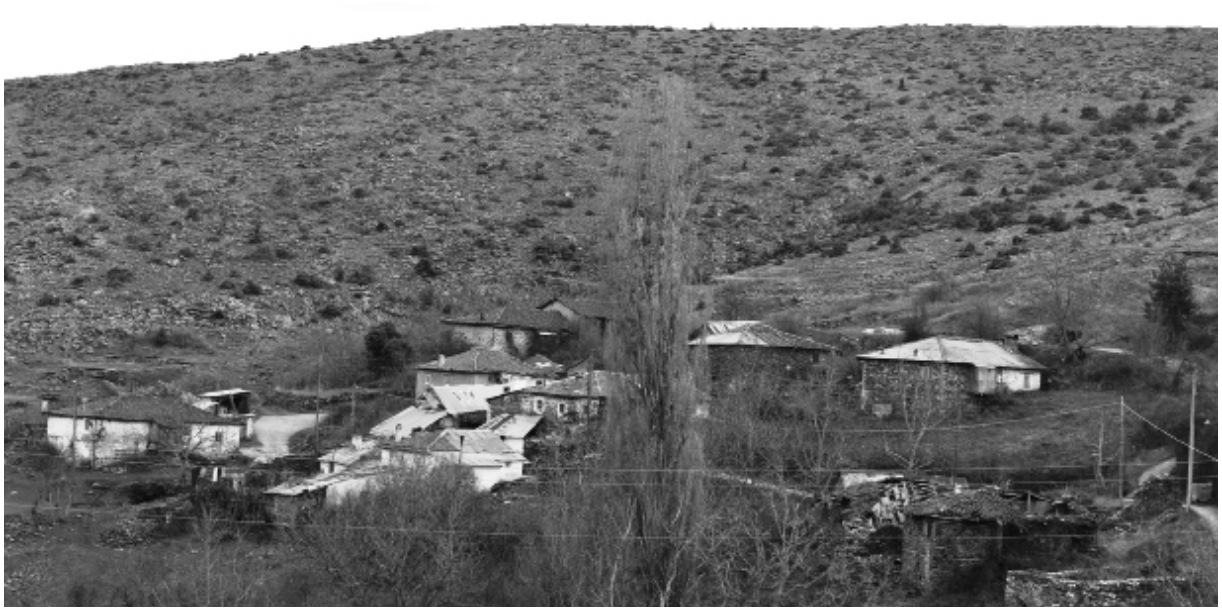

Köyün bir mahallesi.

** Baltalı, İbrahim, Batı Trakya Köyler Ansiklopedisi Cilt-1, BAKEŞ Yayınları, Gümülcine/Yunanistan.*

YTB'NİN "BEŞERÎ VE SOSYAL KALKINMA ARAŞTIRMALARI DESTEK PROGRAMI" BAŞVURULARI DEVAM EDİYOR

Soydaş ve Akraba Topluluklara Yönelik Bilimsel Çalışmalara Destek

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) tarafından soydaş ve akraba topluluklarımız ile ilgili bilimsel araştırmaları desteklemek amacıyla ilan edilen ve kısa adı BESKAP olan "Beşerî ve Sosyal Kalkınma Araştırmaları Destek Programı"nın 2024 yılı başvuruları devam ediyor.

BESKAP, ülkemiz ile köklü bağlara sahip soydaş ve akraba topluluklar ile ilgili yapılan bilimsel araştırmaları desteklemeyi amaçlıyor.

Destek Programı, tez aşamasındaki yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile doktora sonrası araştırmacıları kapsıyor. Bununla birlikte, ülkelerine dönmüş Türkiye Mezunlarının, programın amaçlarına ve araştırma konularına uygun olarak yapacakları bilimsel çalışmalar da destek kapsamında bulunuyor.

"Tarihî ve Kültürel Envanter Araştırmaları", "Hukuk ve İnsan Hakları", "Eğitim ve Anadil Hakları", "Sivil Toplum Araştırmaları", "Medya Araştırmaları", "Sosyolojik, Antropolojik ve Demografik Araştırmalar" ile "Türkiye Mezunları" konuları, BESKAP'ın 2024 yılı için destek sunacağı konular olarak belirlendi. Araştırmacıların bu konularda yürütecekleri çalışmaların özgün ve yenilikçi niteliklere sahip olması da bekleniyor.

Başvuru değerlendirmeleri neticesinde BESKAP'tan yararlanmaya hak kazanan araştırmacıların katılacakları yurtdışı saha araştırmaları ve bilimsel etkinlikler kapsamında doğacak ulaşım, konaklama ve katılım ücreti giderleri üst limitler çerçevesinde destek kapsamında yer alıyor. Ayrıca YTB, programdan yararlanan araştırmacıların araştırmalarının yayınlanması ile ilgili tasarım, baskı ve internet yayılımı maliyetlerini de üst limitler çerçevesinde üstlenebilecek.

Başvuruları 1 Nisan 2024 tarihlere kadar alınacak programa ilgi duyan adaylar ayrıntılı bilgi ve başvuru için https://beskap.ytb.gov.tr/ sitesini ziyaret edebilirler.

ULUSLARARASI ANA DİLİ GÜNÜ KUTLU OLSUN!

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), 21 Şubat'ı, 1999'da Uluslararası Ana Dili Günü ilan etti. Uluslararası uzlaşıyı, kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek için her 21 Şubat'ta ana diline dikkat çekmek için dünyada çeşitli etkinlikler yapılıyor. Ana dil en başta anne çocuk arasındaki iletişimin sağlanması, duygu ve düşüncelerin ifade edilebilmesi, toplum içi iletişimin kurulabilmesi açısından önemlidir. Ana dili iletişim dışında kültürel taşıyıcılık sağlar. Aile ve yakın çevreden öğrenilen masallar, öyküler, ninniler, türküler de ana dil ile nesilden nesile aktarılır. Bu nedenle ana dilin öğrenilmesi ve günlük yaşamda kullanılabilir duruma gelmesi önemlidir.

Ana Dili, kişinin anneden, aileden ve çevresinden kural ve bilinçli öğrenim süreci olmaksızın öğrendiği dildir. Daha sonra sözlü ve yazılı eğitimle geliştirilir. Kişinin ait olduğu kültürü kavrayabilmesini, yaşatabilmesini, geleceğe taşıyabilmesini ve zenginleştirebilmesini sağlar. Her kültür ancak kendi dili ile vardır ve bu dille anlamlıdır. Kişinin geçmişi ile geleceği arasındaki bağı kurar ve kişiyi kendi köklerine taşır. Kişinin kimliğinin ve kişiliğinin oluşmasında belirleyicidir. Kişinin dünyayı, tabiatı ve çevresini anlamasını sağlar. Kişinin düşüncelerini en derin duygularla ifade edebilmesi ve hayatı anlamlandırabilmesi ana dili ile mümkündür. Kişi öğrendiği ve hâkim olduğu ana dili sayesinde diğer yabancı dilleri daha hızlı öğrendiği de bilimsel olarak kanıtlanmış bir gerçektir.

Konfüçyüs; "Bir milleti yok etmek istiyorsanız işe önce dili ile başlayın" der.

Bir insanın ana dilinden kopması veya koparılması onun yalnızca ailesi, milleti ile bağlarının kopması değil, aynı zamanda dünya ile bağlarının kopması demektir. Dillerini kaybeden milletlerin millet olarak ayakta kalabilmeleri imkânsızdır. Ana dilinden kopan birey, pek çok milli değerlerinden de kopmuş olur. Ana dili ancak yazı dili ile ve o dilde eğitim yapılmak suretiyle geliştirilir. Ana dil eğitiminden mahrum olan halkların dillerini geliştirmeleri, kültürlerini öğrenip gelecek nesillere aktarmaları son derece zor, hatta imkânsızdır. Sosyologların, psikologların, eğitimcilerin ve eğitimle ilgili tüm çevrelerin ortak bulguları, insanların duygu ve düşüncelerini en

iyi kendi diliyle aktardığı yönündedir. Özellikle çocukların ana dillerinden koparılmalarının onlara yapılabilecek en büyük işkence olduğu yine herkesin ortak görüşüdür! “Dilini kaybeden dinini, milliyetini, şahsiyetini kaybeder.

Bu sebeple Batı Trakya Türk Azınlığı olarak çift dilli Türkçe Yunanca eğitim verecek anaokullarını talep ediyor ve her fırsatta bu talebimizi yineliyoruz. İki yıl sonra çift dilde eğitim alacak çocuklarımızı, anaokulunda tek dilde eğitim almaya zorlamak, çağ dışı ve dayatmacı bir anlayıştır. Ana dilin gelişiminde önemli rol oynayacak bu okulların, ilkokullarda olduğu gibi bir müfredata dayalı, geliştirmeye ve zenginleştirmeye dönük yapılması arzumuzdur. Bunun içindir ki azınlık ilkokullarının çocuk azlığı bahanesi ile kapatılmasına şiddetle karşı çıkıyoruz. Ana dilimizi yazılı dilde geliştirecek bu okullarımızın varlığı hayati önem taşımaktadır. Azınlık çocuklarımızın taşımalı sistemle değil de bulundukları ortamda kolayca bu imkâna kavuşmaları dileğimizdir. Azınlık ilkokullarından çocuklarımızın devlet okullarına geçişini yukarıda sıraladığımız sebeplerden dolayı doğru bulmuyoruz. Azınlık ilkokullarda çocuklarımızın ana dilinde yazılmış, yaşlarına uygun kitaplara kolayca ulaşmalarına olanak sağlayacak kütüphanelerin veya kitaplıkların oluşturulmasını istiyoruz. Özellikle engelli çocuklarımız için yine çift dilde eğitim almalarını sağlayacak okul talebimizi tüm yetkililere bu vesile ile bir kez daha duyuruyoruz. Bu okul zarurettir. Ana dilde söylenenleri güçlükle anlayan bu özel çocuklarımızı, hayatlarında ilk defa duydukları bir dilde komut veren bir eğitimcinin eline bırakmak, çağdaş eğitimin çok uzağında bir anlayıştır. Çocuklarımıza ana dilde eğitim veren Türkçe öğretmenlerinin meslek içi eğitimlerini Türkiye’de almalarına olanak sağlanmalı ve yetkililerden iyi niyetle bunu desteklenmesini bekliyoruz. Ayrıca Türkiye üniversitelerinin eğitim fakültelerinden mezun olmuş azınlık öğretmenlerine ilkokullarımızda da görev verilmesini arzu ediyoruz. Bu duygu ve düşüncelerle bir kez daha Dünya Ana Dil Günü’nü Kutluyoruz!

BATI TRAKYA TÜRK ÖĞRETMENLER BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU

21 Şubat Dünya Anadil Günü

Bugün 21 Şubat. Dünya Anadil Günü. Belki de yılın her bir gününe tekabül eden günler var. Anadil günü de bu günlerden biri; birçok insanın haberdar olmadığı diğer özel günler arasında kaybolan bir gün, Dünya Anadil Günü.

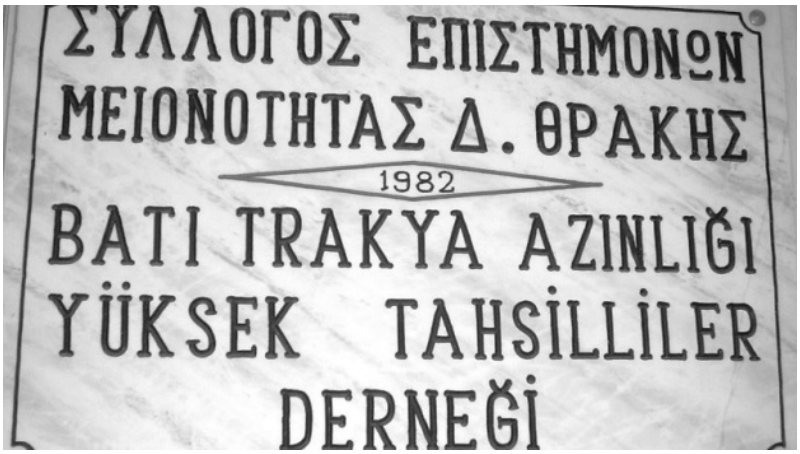

Dünya Anadil günü`nün tarihçesinden bahsedecek olursak UNESCO tarafından 17 Kasım 1999’da 21 Şubat olarak açıklanmıştır. Dünya Ana dili Günü’nün

asıl adı Ana Dili Hareketi Günü ‘dür. Bu gün Bengali Dili Hareketi için Bangladeş polisi ile çatışan Bangladeşli üniversite öğrencilerinin öldürülmesinin yıl dönümü olarak kutlanmaktaydı. DünyaAna dili Günü her yıl UNESCO üyesi ülkeler tarafından kutlanmaktadır. Bunun savunucuları çokdilliliği de savunmaktadır.

Anadilin tanımını yapacak olursak, etnik ve ulus düzeyinde toplulukların bütün ilişki ve etkinliklerinde kullandıkları ve anlaştıkları dil, o topluluğun anadilidir. Daha geniş bir tanımla, bir insanın hiçbir eğitime tabi tutulmaksızın ailesi, çevresi ve toplumu aracılığı ile öğrendiği dil, anadili olarak tanımlanmaktadır.

Anadil ismi üzerinde başlangıçta anadan duyulan yani göbek bağıyla kurulan iletişim dili; sonra yakın çevreden daha sonra da sosyal çevreden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireyin bir toplumla en güçlü bağlarını kurduğu dildir. Birey her şeyi ilk öğrendiği anadilde düşünür, algılar, yorumlar. Bireylerin anadilleri dışında sonradan öğrenilen ikinci, üçüncü diller o dillerle iletişim kurmayı sağlasa bile, asla insanın kendi anadili gibi olamamaktadır.

Anadili farklı olan çocuklar eğitime erişim, devam ve eğitimde başarı açısından çok büyük sorunlar yaşıyor.Doğduğu günden itibaren, anadilinde, anasının babasının ve çevresinin konuştuğu dilde konuşan, öğrenen bir çocuk okula başlandığı andan itibaren sınırlarına hâkim olamadığı başka bir dille karşılaştığında bocalar, örselenir ki; milyonlarca çocuğun yaşadığı budur.

Yedi yaş çocuğu somut iletişimler dönemindedir, somut görüneni algılar ve öğrenir. Dil ise soyut bir sistemler bütünüdür. Var olan mevcut eğitim sistemi tekçi eğitimi savunur ve uygular. Çağdaş, bilimsel, demokratik eğitimden uzak bugünkü sistemde okula başlayan yedi yaşındaki öteki çocuk dilini kullanamadığı ve hatta dilinin yok sayıldığı, kültürünün, kimliğinin, inancının yok sayıldığı bu ortamda algılama sorunu yaşar, yaşıyor. Bir taraftan öğretmenin anlattıklarını anlamaya ve algılamaya çalışırken, diğer taraftan da eğitimin, okuma ve yazmanın sembol dili olan alfabeyi öğrenmek için çaba sarf etmek zorunda kalıyor. Bu süreç beraberinde bocalama, güvensizlik, uyumsuzluk, olumsuz değerlendirme, yabancılaşma ve başarısızlığı getirir. Anlamadığı, algılayamadığı, konuşamadığı durumlar yaşar, duygusal açıdan zorlanır, üzülür, motivasyon kırıklığı yaşar. Bu duygusal alandaki zorluk onun okula gelme isteğini, sosyalliğini, arkadaşları ile olan ilişkilerini olumsuz etkiler.

Düşünme ve algılama anadilde olur, bunun gelişmediği, engellendiği durumlarda ifadede tutukluk, yaratıcılığın engellenmesi, yanlış telaffuz ederim korkusuyla duygularını dışa vuramama, akıcı okumada zorlanma, kültürüne diline yabancılaşma, kimliğini reddetme hatta ondan utanma, yok sayma, yadsıma durumları yaşar. Bu durum kalıcı zihinsel bozukluklar oluşmasına kadar varabilir. Gelişim bir bütündür. Duygusal ve sosyal eksiklik gelişimi zedeler. Yedi yaşındaki çocuk anlamadan anlatamaz ve başarılı olamaz, başarılı olamadığı zaman da kendini değersiz hisseder.
Çocuk Hakları Sözleşmesin’de de açıkça belirtildiği gibi bireyin anadilinde eğitim alması en temel insan haklarından birisi olduğu kadar, bireylerin kendi anadillerinde eğitim almasının engellenmesi de en büyük insan hakkı ihlallerinden birisi olarak kabul edilmektedir. Biz Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığı olarak Azınlık Okullarımızın desteklenmesini ve eğitimin iyileştirilmesini talep ediyoruz. Batı Trakya’daki Azınlık Okulları Müslüman Türk Azınlığın

kimliğini koruması ve sürdürmesi açısından hayati önemde bir işlev yerine getirmektedir. Biz Azınlık olarak kendi dilimizin eğitiminin verildiği bu okulların, Azınlık toplumu olarak varlığımızı sürdürmemiz açısından sahip olduğu önemin farkına varmalıyız.

UNESCO verilerine göre dünya üzerinde 2 bin 500 dil yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır.
Yüz yıl içinde bir dili konuşacak çocuk kalmayacak durumda ise o dil tehlikede, bir dili konuşan hiç çocuk kalmamış ise o dil ölü kabul edilmektedir. Her Dil bir dünyadır. Dünyalarımızın ölümüne seyirci kalmayalım. Dilleri ve kültürleri güzellikleri ile yaşatalım, insanlık bahçesini renklerinden mahrum bırakmayalım.

Hepimiz bir “başlangıca” doğarız. Başlangıcın ilk temsili dil, bir edinme süreciyle toplumsal olana dair ilk öğrenilendir. Dil, bizi özgürleştirendir. Kamusal hayatı ve ‘dışarı’ yı algılama, anlama yeteneğimiz dil ile başlar.

Bu anadil günü de, anadili yaşadığı ülkenin dilinden farklı olan milyonlarca çocuğun acı çığlıklarının duyulmasına aracı olsun.

BATI TRAKYA AZINLIĞI
YÜKSEK TAHSİLLİLER DERNEĞİ
YÖNETİM KURULU

ATASÖZLERİMİZ
DEYİMLERİMİZ

ATASÖZLERİMİZ

1- Gök gürlemeden yağmur yağmaz
2- Kardeş kardeşin ne umduğunu ister, ne bulduğunu.
3- Av avlandı, deli evlendi.
4- Domuzun burnunu kesmişler gene kazmış.
5- Alemin derdi, seni mi gerdi?
6- Pilavdan döneninm kaşığı kırılsın.
7- Köpeğin ürümesiyle deniz kirlenmez.
8- Seksenle doksan arası, evden çıkma körolası.
9- Yazın pırtısız, kışın ekmeksiz yola çıkma.
10- Araba devrildikten sonra, yol gösteren çok olur.

DEYİMLERİMİZ

1- Hacı Ağa.
2- Günü gününe.
3- Saman gibi.
4- Göze gelmek.
5- Geçmiş olsun.
6- Kan ter içinde.
7- Kör kandil.
8- Alt alta üst üste.
9- İşin içinde iş var.
10- Apar topar.

Derleyen: Öğr. Mustafa Raif / Gümülcine - Yassıköy Türk İlkokulu.
Tarih: 5.06.1969

ÖNEMLİ OLAN İMTİHANI KAZANMAK

Bugüne kadar “İslâm Dini” davasını müdafaa eden nice alimler yetişti. Mum ışığında eserler yazdılar, Ümmet-i Muhammet okusun diye! Dün okundu amma, bugün ne gezer...

Arada bir...

Asım ÇAVUŞOĞLU

Bugün, yükselmek, 21. asrın hayranı olmak için mukaddesatına yan bakan, babasına tokat, anasına tekme savuran “Kültür - kültür” diye diye küfretmeyi öğrenen , “ALLAH” demeyi zillet sayan talihsiz neslin feryadı ile karşı karşıyayız.

Millet ağlıyor, asla gülmüyor. Gökyüzü kara bulutlarla, yeryüzü de günahkarlarla dolu...

İtimat yok, ihtikâr çok. İsyan var, itaat yok.

Yıllardır boş kalan kalbinde bir sıkıntı var, “kurtaran” arıyor. Sıkılan ruhunu barlarda, meyhanelerde, kumarhanelerde, içkide avutmak kalıyor,

Ezan okunuyor gidemiyor, Kur’an okunuyor, dinleyemiyor, yuvalar yıkılıyor çocuklar öksüz, kadınlar dul kalıyor.

Her gün okuyoruz, görüyoruz, duyuyoruz. Her gün milyonları çalanlar, süistimaller, cinayetler devam edip gidiyor. Herkes şikayetçi. Kadın kocasından, kocası karısında, amir memurundan, memur amirinden, memnun değil. Toplum o hale geldi ki, ne emirlere tam sadık kalıyoruz, ne de sözümüzde sabit kalıyoruz.

Verilen akıl, gönderilen Peygamber,verilen kitap ve nasihatlerle yola gelmeyen, kulağından ses girmeyen önünü göremeyen betbahtlar acaba insanlık sıfatına haiz midirler?

Toplumumuz içerisinde öyle insanlar var ki, paranın haramından, ispirtonun dumanından uğur bekliyor. Bugün gelinen nokta itibariyle, gerek cehaletin, gerekse taklitçiliğin tesiri ile, yarını düşünmeyen, dünü hatırlamayan bedbahtlar, toplumumuz içerisinde sanki çoğalmaya başladılar gibi.

Örneğin: Radyo ve televizyon başında dikkatle spor haberi dinleyen senin, benim evladım, hürmetle ezan dinleyemiyor. Bunun sebebi ne acaba? Hiç düşündük mü?

Bilindiği üzere, hayat bir fırtına, insan da o fırtınada yolculuk yapan bir nesne. Batı Trakya denilen bu yerde bastığımız topraklar altında ecdadımız yatıyor, kimsenin haberi yok. Daha dün basından öğrendiğimize göre, Midilli Adası’ndaki kazı çalışmalarında 16. yüzyıldan kalma Osmanlı eserleri (hamarn ile bir çeşme) bulunduğunu öğrendik. Bir başka kazılarda ecdat kemiklerinin çıktığı medyaya yansımadı mı?

Görülüyor ki, gözü gören, aklı eren için hayat ibretle dolu. İnanan insan, dünya hayatının parlayan yıldızı, ahiret hayatının da güneşidir. Yarınki hayatına inanmayan veya hesap vereceğini bilmeyen insanlar dağda gezen canavardan daha vahşidir. İnanmadığı için yolunu şaşırmış pusulasını kaybetmiştir. Artık cinayet, felaket, onun arkadaşıdır.

Bu noktada bir otokontrol yapalım: Çalışmayan talebe nasıl sınıfını geçemez ise, ahiret için çalışmayan da cennete giremez. Bu dünya imtihan dünyasıdır. Hayat dediğimiz zaman dilimi, ömür dediğimiz sermaye imtihan için tanınan süredir. Keza insana verilen her türlü nimet mal, mülk, evlat, makam, mevki... birer imtihan vesilesidir. Aynı şekilde insanın karşısına çıkan her türlü sıkıntı zorluk, acı ve musibet birer imtihan vesilesidir. İnsan için varlık ta bir imtihandır, yokluk ta. Mesele ne varlığa sevinmek, ne yokluğa yerinmektir.

Evliya'nın yolunda Batı Trakya

Miri - Mekri - Makri.

Yunanistan'ın Doğu Makedonya – Trakya Eyaletinin Evros – Meriç ilinin güneyinde, il merkezi Dedeağaç'ın 14,7 km batısında yer alan, Müslüman Türklerle Hıristiyanların yaşadığı, 67 m rakımlı tarihi bir köydür. Coğrafi konum olarak 40.854402° K enleminde ve 25.744932° D boylamında yer almaktadır.
1924 yılında Miri (Makri - Μάκρη) Nahiyesinin merkezi olarak belirlenmiştir. 1977'de Dedeağaç Belediyesine dahil edilmiştir.
Yunan kaynaklarına göre, köyün güney kesiminde, 1988 yılında başlayan kazıların devam ettiği Kiklopas Mağarası bulunmaktadır. İ.Ö. 4.500 yıllarındaki neolitik çağda kullanıldığına dair izler vardır. Rivayetlere göre, Trakya Helen tanrıları burasını tapınma yeri olarak kullanmıştır. Odisseas Polifimos'u bu mağarada önce bayıltmış ve elindeki bir sopa ile kör etmiş.
Yine burada Traklar'ın İ.Ö 1.000 yılında bir köy kurdukları tarihi kaynaklarda vardır. Ayrıca İ.Ö. 5.000 yılındaki neolitik çağda mağara çevresinde yerleşim yeri olduğunu araştırmacılar belirtmektedir. Bir başka bilgi de İ.Ö. 7 yüzyılda Helen yerleşimcilerin burada küçük bir ticaret merkezi oluşturdukları yönündedir. Roma döneminde ise buraya çok güçlü duvarlar örülmüş ve daha sonra burası Bizans döneminde mezarlık olarak kullanılmıştır.

Ünlü Türk seyyahı Evliya Çelebi 1680 yılında Miri'yi şöyle kaydetmiştir:

Köhne kale Mekri Hisarı'nın özellikleri

Bir Mekri Kalesi de Rodos Adası'nın karşı tarafında, doğu yönünde, Anadolu toprağında Alâiye'de deniz kıyısında, bir körfez nihayetinde Mekri Kalesi daha var. Ama bu Rumeli Mekrisi ondan fazla mamur ve süslüdür. (---) tarihinde (---) (---) fethidir, Gazi Evrenos eliyle.
Kalesi, Akdeniz kenarında dörtgen şekilli, taş yapı, köhne güzel bir surdur. Çepçevre büyüklüğü bin

Miri köyündeki Yıldırım Han Camii minaresinin basamakları.

adım kaledir. Duvarlarının bazı yerleri yıkık olup o kadar mamur değildir.
Bir bayırlı, dereli, tepeli ve kayalı zemin üzerine kurulmuş eski kaledir, ancak deniz kıyısındaki iç hisarı sağlamdır. Hala Rumeli Eyaleti'nde 150 akçe pâyesiyle Ferecik kazasından ayrılmış bir küçük kazacıktır.

Hakimi, Bayezid-i Veli Han mütevellîsidir. Toplam 10 adet köy de Bayezid Han vakfıdır ki yazım sırasında yazıcılar Mekri şehri ile köylerinden toplam 400 adet hane yazmışlar. Şehri 200 adet kiremitli tek

katlı ve iki katlı, tamamen kargir yapılı Rum evleridir. Müslümanları Rumlardan azdır. Ancak 50 hane Müslümanları var ve 150 hanesi kefere haneleridir. Bütün kefere evlerinin kapıları pencere gibi küçücük küçücük ve gayet yüksektedir ki "Atlı misafirler gelip

Evliya Çelebi'nin kaydettiği hamam.

konak etmeyeler" diye kapılarını küçük ve yüksek, aykırı merdivenli etmişler.
Tamamı 5 adet mihraptır. Bunlardan kalede Yıldırım Han Camii, eski tarzdır. Dizdarı ve kale neferleri bu kalede sakinlerdir. Sipah kethüdayeri, yeniçeri serdarı ve ayan-ı eşrafı taşra varoşta olurlar. Bu varoşta 1 cami, 1 mahalle mescidi ve 1 tekke mescidi, 1 medrese, 1 mektep, 5 adet tüccar hanı, dere kenarında bir hamam ve toplam 20 adet küçücük dükkanları var.
Acayip abihayat pınarı: Bu şehrin içinin tam ortasında bir yalçın kayadan bir hayat pınarı, billur gibi ak berrak bir su çıkar ki Temmuz ayında soğukluğundan 3 yudum huzur ile içilmez. Ta bu derece soğuktur ve gayet hazmı kolay tatlı sudur. Bir adam bir kuzu yiyip bu cennet pınarından içse o an acıkıp yine yemek yemek ister
Bu şehir içinde olan 12 göz su değirmenleri bu su çevirip oradan evlere dağılır. Bu akarsuyun kaynağı, yine kale içinde bir yüksek çınar var ki yeryüzünde bu büyük ağacın benzeri meğer Akdeniz içinde İstanköy Adası'ndaki büyük çınar ola, o büyük çınarın kökleri arasında kayalardan turna gözü gibi kaynayıp çıkar. Bu Mekri şehri bu su ile ve büyük çınar ile meşhur mamur bir şehirdir.
Bu şehrin suyu ve havası gayet tatlı ve ılıman olduğundan Rum keratsa kızları ve güneş parçası oğlanları var.
Bağ ve bahçesinde narı, inciri ve dutu gayet çoktur. Ve havasının ılımanlığından dağı ve taşı zeytin ağacı ormanları kaplamıştır ki iri Girit, Moton ve Koron zeytini kadar güzel zeytini olur. İstanbul'dan bu mahalle kadar zeytin nadirdir, zira o taraflar şiddetli kıştır, ama bu Mekri üçüncü iklimin ortasında bulunup havası ılımandır. Onun için bu şehrin kuzey tarafındaki dağlar baştan başa bağlardır, halkı sağlıklıdır.
Bu şehrin kıble tarafında 20 mil açıkta Akdeniz içinde gözüken Semadirek Adası 35 mil kuşatır, bir mamur ve süslü kalesi ve büyük limanı var. Cezayir Eyaleti'nde kaptan paşanın hükmündedir.

Bu Mekri kazası ve Ferecik kazasının tüm kefere reayaları asla Rumca konuşmayıp Türkçe'ye yakın bir tür Çıtak dilleri var...

Günümüzde Miri'de bir ev.

Göç ve Manevi Değerlerimiz

İbrahim BALTALI

Yunanistan'da ekonomik kriz geçim derdine dönüşünce ve de eski klasik ürünler artık para yapmayınca, gençlerimiz daha iyi bir gelecek arama ümidiyle yaşam alanları olan köylerini terk ediyor ve Avrupa ülkelerinin yolunu tutuyorlar. Böylece köyler yavaş yavaş boşalıyor. Genç nüfusun olmadığı yerlerde de bir çok işi yapmak ve manevi değerlere sahip çıkmak zorlaşmaktadır.

Geçtiğimiz günlerde Vaiz Selahattin Kesit ile birlikte Memkova köyünü ziyaret ettiğimizde hazin manzarayı bizzat gördük. Yaklaşık 10 yıl önce de aynı köye uğramış ve bir canlılığın olduğunu görmüştük. Memkova'da artık insan, hayvan sesinin yerini köyün içinden akan su sesi alıyor. Yanımıza gelen 55 yaşlarındaki bir köylüye "Bu insanlar nereye gitti" diye sorduğumuzda, sol tarafını göstererek, "Yaşlılar burada, gençler dışarıda" cevabını aldık; sol taraf ise mezarlıktı. Çok ilginç ve de net bir cevaptı.

Yine geçtiğimiz günlerde Çalabı ve Musacık köylerine gittik. Musacık köyü en azından tutunmaya çalışıyor. Çalabı köyü ise sessizliğe bürünmüş ve sadece iki ailenin yaşadığı ifade edildi. Köyde insan olmayınca da köyde ne çocuk sesi ne de hayvan sesi kalmış. Buna rağmen ezanmatikle okunan ezan dağları inletmeye devam ediyor. Köyün camisi kilitli olduğu için maalesef içini göremedik. Caminin minaresi ise perişan bir durumda, sıvaları dökülmüş, yakın zamanda tamir edilmezse belki de çok daha vahim bir duruma düşecek.

Ziyaret ettiğimiz köylerde, köy dışında olan mezarlıklardan Osmanlı dönemine ait kavuklu mezar taşları ya kırılmış, ya da alınıp bir yerlere götürülmüş. Yine bir çok Türk köyünün mezarlığı içinden yol geçirilmiş ve ikiye bölünmüştür. Buna en güzel örnek Eski Yuvacılı köyünü verebiliriz. Köylülerin anlattıklarına göre 1960'lı yıllarda bir gün

köyün mezarlığına NATO askerleri gelmiş ve helikopterlerle Osmanlı mezar taşlarını alıp götürmüşlerdir.

Bu arada nüfusları az da olsa çok bakımlı mezarlıkların da olduğu köylerimiz vardır. Örneğin İskeçe'nin Mıkmıllı köyü gençleri son zamanlarda mezarlığı temizlemişler ve böylece atalarına karşı olan saygılarını yerine getirmişlerdir.

Mezar taşlarının hedef alınması bir tarihi, kültürü hazmedememe ve yok etme anlamına gelmektedir.Çünkü mezar taşları yerleşim yerlerindeki yaşam varlığımızın tapusu ve belgesi niteliğindedir. Bu yüzden mezar taşlarını korumalı ve gözümüz gibi bakmalıyız.

Temennimiz insanlarımızın yaşadıkları köyleri unutmaması, milli ve manevi değerlerine sahip çıkmalarıdır.

"Dervişlerle Yazılan Tarih"

adlı kitap Trakya Üniversitesi tarafından yayımlandı

Rumeli'nin köprüsü Trakya Üniversitesi Sarı Saltuk Gazi Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından "Dervişlerle Yazılan Tarih" adlı ikinci kitap Trakya Üniversitesi yayınları arasında yerini aldı.

Trakya Üniversitesi bünyesinde 2015 yılında kurulan Sarı Saltuk Gazi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Balkanların en efsanevi ve en kıymetli dervişlerinden Sarı Saltuk Gazi hakkında hazırladığı çalışmalar ile alana katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Merkezimizin geçen yıl yayımladığı "Rumeli'nin Gözcüsü Sarı Saltuk Gazi Tarih, Edebiyat ve Folklor Yazıları" adlı birinci kitaptan sonra ikinci kitap da Trakya Üniversitesi Yayınevi'nin çalışmaları arasında yerini aldı. Kitap, hem bilimsel katkı bakımından hem de cumhuriyetimizin üzerinde yükseldiği medeniyetimizin araştırılmasına sağladığı katkı nedeniyle Cumhuriyetimizin 100. yılı anısına bir armağan oldu.

Editörlüğünü Sarı Saltuk Gazi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Doç. Dr. Ayşegül Kılıç'ın üstlendiği ve bir makale ile katkıda bulunduğu Sarı Saltuk adına hazırlanan ikinci kitap, sekiz makale ve dönemin en temel çalışmalarından biri kabul edilen Paul Wittek'in "Yazıcıoğlu Âlî'ye Göre Dobruca'nın Hıristiyan Türkleri" adlı çeviriyi de içermektedir. Makale konuları ağırlıklı olarak Sarı Saltuk Gazi özelinde olsa da bağlantılı konular da incelenmektedir. Osmanlı Devleti'nin Rumeli'ye geçişinde ve özellikle de iskân ve teşkilâtlanma sürecinde Horasan erenlerinin etkisini, tasavvufî çevrelerin Tevâîf-i Mülûk dediğimiz beylikler dönemindeki etkilerini, Saltuknâme'de Edirne ve Edirne özelinde kurulan zâviyelerin vakıflarla desteklenmesi konusunu, Müridlik-mürşidlik bağlamında Sarı Saltuk-Seyyid Mahmud Hayrani ilişkisini, Rumeli'nin fethinde ve Türkleşmesinde Abdalân-ı Rum ve Gaziyân-ı Rum'un tesirini, Horasan erenlerinden Karaca Ahmed Sultan ve Yenişehir'deki tekkesini, Rumeli tekkelerinden **İskeçe Hasib Baba Tekkesi**'nin mimari ve sosyo-kültürel özelliklerini, velâyetnâmelerde Seyyid Ali Sultan ile Gazi Umur Bey bağlantısını ve Osmanlı Macaristan'ına kadar ulaşan makalelerin her biri konularının uzmanı olan akademisyenlerin özgün çalışmaları olarak kitapta yerini aldı.

Kitaplarda Batı Trakya

GÜMÜLCİNE SANCAĞI'NIN YERLEŞİMİ*

Ortaçağ sonlarında Rumeli'deki yerleşimler, çoğunlukla küçük birimlerden oluşur ve bunların dışındaki yerler, ıssız ve sessizdir. Bu genel görünüm, Gümülcine için de geçerlidir. Türk yönetimi ile birlikte Anadolu'dan, Türkmen halk göçürülerek, ıssız yerler şenlendirilir, yeni yerleşim birimleri kurulur. Bu değişimin en parlak örneği Bulgaristan'da, Hasköy ve Tatarpazarı'nda görülür.

Gümülcine'deki yerleşim, Roma İmparatorluğu'ndan kalan Rum, az sayıda Yahudi ve 1207 Bulgar İstilası ile de, köylerdeki Bulgar olarak görülür.
Ancak asıl Gümülcine, "güvensizlik ortamı" yüzünden, yalnızca kale içi ile sınırlıdır. Bu dönemdeki saldırılar ve salgın hastalıklar, başka bir yapılanmaya izin vermez.

Gümülcine'nin Türk yönetimine geçişi konusunda, değişik tarihler söz konusu ise de, 1361 yılı yeterli sayılmalıdır. Özellikle Manisa ve Balıkesir'den giden Türkmenler, kalenin güneyinde yeni bir yerleşim birimi kurar. Bu bayındır yerleşimin çekirdeğini de, tüm halkın yararına olan, kamu kurumları oluşturur.

Gümülcine'nin İlk Yerleşimi
Gümülcine'deki ilk belirgin yapılanma, Roma İmparatoru Theodosius'un, 385 yılında yaptırdığı, kale ile görülür. Bu kale, dikdörtgen şeklinde olup, 125

6.07.2009. Gümülcine Kalesi duvarları.

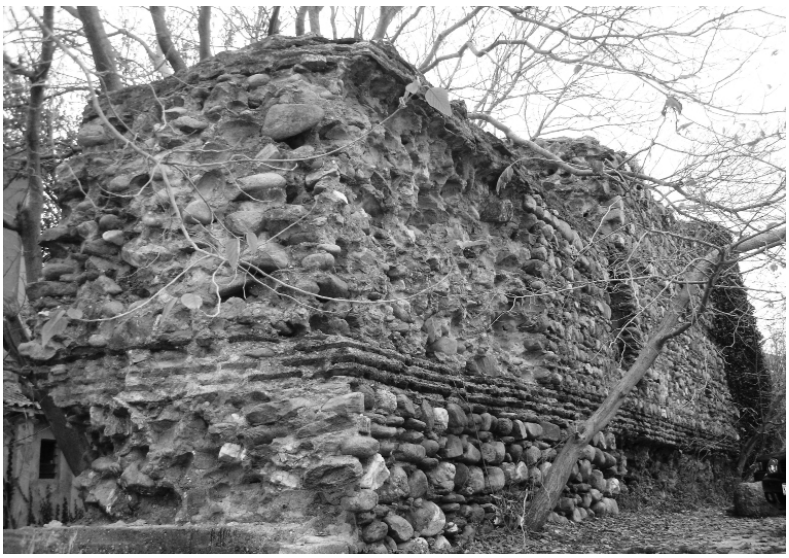

26.11.2007. Gümülcine Kalesi duvarları.

x 140 m. ölçüsündedir. Ancak bu bölgedeki asıl yerleşim birimi, 5 km batıdaki Mosinopolis'tir. 1207 Bulgar İstilası'nda burası yıkılınca, halkı da, güven kaygısı ile kaleye sığınır. Böylece önemi artan kale, 1331'den sonra "Koumoutsina" olarak anılmaya başlar.

Yukarıda da belirtildiği gibi, Adriyatik kıyısındaki Draç'tan, İstanbul'a uzanan bir yol yapılır. "Via Egnatia" olarak adlandırılan bu yol, 14 gün sürer. Selanik ve Kavala gibi Gümülcine de, bu karakteristik "Roma Yolu" üzerinde yer alır. Bu yol ile Gümülcine'nin Başkent Istanbul'a uzaklığı, "atlı kervan" ölçeğinde 54 saattir.

Örneğin Gümülcine-İskeçe arası, yedi sekiz saattir. Bu yerleşim birimleri arasında, topraktan yapılan ve düz bir çizgi oluşturan tepeler bulunur. Söylentiye göre bu tepeler, haberleşmeyi sağlamak için "işaret bayrağı" açılan, askeri noktalardır.

2.01.2006. Kilise Müzasine çevrilen Gazi Evrenos Bey İmareti.

Bu bağlamda, bilgiler de sayılar da sınırlıdır ve sınırları zorlamak gereksizdir. Küçük bir kasaba olan Gümülcine, Türk yönetiminden önce, kalede 350-450 kişiyi barındırabilecek büyüklüktedir. Bu yerleşik halkı da, Gümülcine Kalesi'nde yaşayan, Rum, Yahudi ve Çingene oluşturur." Sayısal olarak, en çok 450 kişiden oluşan Gümülcine'in, üç ayrı etnik gruptan oluşması, onun ilk yerleşimini değerlendirmek için "yeter ölçü" olmalıdır.

2.01.2006. Gazi Evenos Bey İmareti'nin kilise müzesine çevrildiğine dair proje tabelası.

Ayrıca Karaağaç Körfezi'nin yukarısında, dar bir boğaz ile geçit veren, Boru Gölü yer alır. Bu gölün en üst kıyısında da, Boru Kale yer alır. Bu kalenin hangi dönemde yapıldığını bilmemekle birlikte, son dönem haritaları kendisinden, "harabe" diye söz eder.

Son yüzyılda Via Egnatia, "Gümülcine Caddesi" olarak adlandırılır. Kasım 1879 tarihinde Gümülcine Kalesi, yeniden gündeme gelir. Yüzyıllar sonrası bir değerlendirme ile biçim, alan ve sağlamlık

açısından, işe yarayacak durumda değildir. Top ve asker konulacak ve tabyası ile düşmana karşı koyacak özelliği yoktur. Geriye kalan ölçüleri ile uzunluğu 80 ve genişliği 30-40 metredir. Duvar kalınlığı ise, yarım ila bir metre arasındadır. Gümülcine her yönden açık alan ve kale de aynı düzlemde olduğundan, konum bakımından kale işlevsizdir.

Gümülcine'nin İkinci Yerleşimi

Osmanlı Beyliği, kuruluşundan 55 yıl sonra, Rumeli'ye uzanır. Gelibolu ile başlayan bu uzanış; Edirne, Gümülcine ve Selanik yönünde ilerler. Gümülcine'nin fethi, 1361 yılında gerçekleşir. Bu başarının "öncü kahramanı" ise, Evrenos Bey'dir.

Evrenos Bey, Gümülcine'de yaptırdığı cami, imaret yani aşevi ve hamam ile birlikte, bölgenin şenlenmesine büyük katkıda bulunur. Bu nedenle onun adı, neredeyse Gümülcine ile özdeşleşir. 1371-1383 yılları arasında Gümülcine'yi, "uc beyliği" için merkez yapar. Ardından İskeçe, Kavala, Drama, Zihne, Serez ve Karaferye alınınca, uç beyliğinin merkezi Serez olur.

Bu süreçte önemli olan, Gümülcine'deki yerleşimdir. Çünkü öncesinde; iç savaş, istila ve salgın hastalıklar yüzünden, bu verimli ve geniş toprakları, "ekip biçecek" insan gücü yoktur. Anadolu'dan gelenler, büyük kitleler ölçeğinde buraya yerleşir.

Ancak bu göçürülme, kale dışındaki boş ve ıssız kırsal alanlara yapılır. Bu yapılanma, Anadolu'nun Saruhan, yani Manisa ve çevresinden, konar-göçer Türkmen yörükler ile gerçekleşir. Öyle ki, onların sayı çokluğu karşısında, kale içindeki Hıristiyanlar azınlıkta kalır.
Bu sosyal değişim, Gümülcine'ye bağlı köy adlarında da görülür. Anadolu kökenli köylerden birkaçını, şöyle örnekleyebiliriz: "

1- Akpınar
2- Boyatlar
3- Çekirdekli

10.01.2009. Bulgarlar tarafından kazınan ve yerine Bulgarcası konulan Gazi Evrenos Bey İmareti'nin kitabesi.

4- Darıderesi
5- Elmalu
6- Hacılar
7- Hallaç Deresi
8- Karagözlü
9- Karakocalı
10- Söğütlü

.....

Fotoğraflar: İbrahim Baltalı Arşivi.

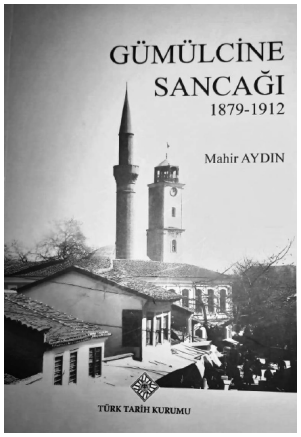

*Aydın, Mahir, Gümülcine Sancağı 1879 - 1912, Türk Tarih Kurumu Yayınları, s. 19,20,21.
ISBN: 978-975-17-5208-6

Balkanlar'dan hikayeler

Durhan ALİ

Kırcaali / Bulgaristan

EMEKLİ MAKASÇI

Üç gündür yağan kar bel boyuna çıkmıştı. Son saatlerde rüzgâr da esiyordu. İstasyon insansız, bomboştu. Sadece gocuğuna iyice
sarınmış otuz sularında bir demiryolu işçisi karı yararak raylar boyunda ilerliyordu. Yeni başlayan nöbet yönetmeniydi.

Geldi, hareket memurunun odasına girince:

- Makasların durumu nedir acaba, diye sordu.
- Ne diyeyim, biz temizliyoruz, birkaç dakika sonra bakıyorsun gene dolduruyor. Onu bırak her şeyi de buzlanmaya başladı.

Bu akşam en önemli görevlerden biri de makas ve peronları temiz tutmaktı. Yapılan görüşmeden sonra işçiler birer kürek ve süpürge ile yeniden makasların başına geçtiler. Usulca esen rüzgâr daha da hızlanmıştı. Yerden kaldırdığı kar tozunu önüne katmış savurup duruyordu...

Demiryollarından emekli olan Halil ağa sofra başına otururken:

- Buna şükür, soframız bol, ama bu havada, dışarıda çalışanları düşünüyorum da... dedi. Ve çorbasını iştahla kaşıklamaya başladı. Bir yandan da başına takılan düşünceyi sürdürüyor, işleri kolay değil, diye düşünüyordu. Bizim rahatımız soba başında çok iyi. Git de onlara sor. Demir yollarında çalışanların yiğitliği işte tam böyle zamanlarda belli olur.

Sofradan kalktı. Gitti, pencere önüne oturdu. Dışardaki fırtınanın ıslığı kulaklarında çınlıyordu. Böyle bir zaman düşünceli kaldıktan sonra ayağa hızla doğruldu. Hatice Teyze ile bakışları karşılaşınca:

- Ben gidiyorum, dedi.
- Nereye bu vakitte? Havaya baksana, sen aklını mı oynattın yoksa?
- Hayır, hayır! Ben istasyona gitmeliyim. Bu havada arka daşlarıma mutlaka bir yardımım dokunur.
- Otur oturduğun yere, rahatına bak. Bunca yıl yetmedi mi, otuz beş yıl gidip gelmeye doymadın mı? Emeklisin artık.
- Hayır, Hatice fazla konuşmaya gerek yok, gidiyorum. Orada geçirdiğim otuz beş yıl çağırıyor beni.
- Şaşarım senin aklına. Bu havada insan dışarı çıkar mı, diyerek Halil ağanın arkasından kapıyı sürmeledi. Ve kendi kendine halâ mırıldanıyordu: "Aklını oynatmış bu herif. Hiç bu kış kıyamette kapıdan çıkılır mı!"

Yol ağzına varınca durakladı. "Nehir buzludur" diye düşündü ve kasabaya inen en kısa yoldan yürüdü. Köprüden gitseydi yolu bir saat uzatmış olacaktı. Nehre yaklaşınca döndü arkasına baktı. Görünürde kimseler yoktu. Kar üzerinde kendi ayak izleri görünüyordu sadece. Kıyıdan biraz kuşkulu olarak buza doğru adımladı. Ve durdu. Yüreğinin atışlarını

dinler gibi suyun sesine kulak verdi. “Buz kalın, geçilebilecek” dedi kendi kendine ve yürüdü. Ne düdük sesi ne de lokomotif gürültüsü vardı. Sadece buz kesilmiş projektörlerin ışığı etrafı bulanık bulanık aydınlatıyordu.

Vakit bir hayli ilerlemişti. Demiryolu işçileri kim bilir kaçıncı sefer makasları temizliyordu. Epey üşümüşlerdi.

Süpürge ve küreklerle kurunma odasına toplandılar. Başlarındaki nöbet yönetmeni de bir an için olsun onlardan ayrılmamıştı. Onun da üstü başı kardı. Odanın ortasındaki sıcak sobanın etrafını fırdolayı sardılar. Üstlerinden bulut bulut kalkan buhar odanın içinde kayboluyordu. Biraz ısınıp kurundular, yemeğe oturdular. Tam o sırada hareket memurlarından biri soluk soluğa içeri girdi. Bu telaşlı hali gören nöbet şefi:

- Ne var, ne bu telâş, diye sordu.
- Otuz ikinci makasın başında biri dönüp duruyor...

Makasçılardan Osman:

- Kim olabilir ki... Hepimiz buradayız!

İlk olarak nöbet şefi kalktı. Ötekilere dönerek.

- Gidip görelim, benimle kim gelecek... dedi.

Osman:

- Hepimiz...

Uzaktan gördükleri karartıya yaklaştıkları zaman, karlı tipide hayalet olarak gördükleri kişinin kar temizlemekte olduğunu fark ettiler. Durup birbirlerine baktılar. İşin şakası yok, adam karı atıp makasın “dil” aralarını temizliyordu.

Ona doğru gelenleri gördü, doğruldu. Kaşlarını ve kirpiklerini kırç bağlamıştı. Gelenleri bekledi. Nihayet gelenler bu hayalet adamın eski makasçı Halil ağa olduğunu görünce şaşkın şaşkın birbirlerine bakıştıkar. En yaşlı makasçı Ahmet ağa:

- Her şeyi bekliyorduk da...
- Beni beklemiyordunuz değil mi?

Kardeşçe sarmaştılar.

Halil ağa duygulandı. Ekini genç makasçılardan birinin omuzuna atarak:

- Ya işte böyledir bu işler evlat, diye söze başladı. Otuz beş yıl burada makastan makasa koştum. Sen yakında başlamışsın belli, tanımıyorum çünkü. Fakat sık dişlerini. Kötü hava düzelir. Kömür dumanını, mazot kokusunu bir kere yuttun mu korku yok. İstesen de bu işten ayrılamazsın. Zamanında ne kadar gidenler, sonra burasını özleyerek dönenler oldu bir bilsen. Ahmet agana soruver, o anlatır.

Nöbet şefi:

- Halil ağa, odaya geçelim, üstün başın kar içinde, dedi. Biraz ısınır, kurunursun. Biz de yemeğe oturmuştuk, hep beraber birkaç lokma alırız.

Halil aga:

- Doğrusu ya, alışmışız bir kere. Gece yarısında olsun kakıp bir lokmacık alıyor, rahatlıyorum.

Sabaha karşı hava biraz açıldı. Kar usul usul yağsa da rüzgar hafiften dalga dalga savuruyordu. Hareket memuru temizleyenlerin yanına gelerek müjde verircesine:

- Arıtma makinesi geliyor. Bir saate varmaz hareket sağlanır, dedi.

Halil aga:

- Demek benim gitmeye hakkım var gayri, dedi.

Ahmet aga:

- Sabah olsun da...

Halil aga:

- Gitmeliyim çocuklar, dedi. Allah bilir, benim karı gözlerini yummamıştır bu gece. Bekler, hep öyledir zaten...

Eve vardı, avlu kapısını açarken karşıdan gelen tren düdüğü geldi kulağına. İçi bir hoş oldu, gözleri nemlendi belirli belirsiz. Ayaklarını yere vura vura temizledi. Uykusu bölünen köpek isteksiz birkaç kere havladı. Birinci katta hala ışıyan odanın penceresinin perdesi usulca aralandı.

* Ali, Durhan, Kaybolan Mezar, Öyküler, s. 34, 2022 Kırcaali / Bulgaristan.

ISBN: 978-619-7684-06-3

Batı Trakya'lı şairlerden...

Yücel MISIRLI ŞAKİR

ŞİİRLER

SONBAHAR

Zamanı gelmişse
elbet dalından düşecek yaprak
rüzgarın insafına kalmış
belki bugün
belki de yarın
rengi, kokusu başkadır baharın
gelişi ihtişamlı olur sonbaharın
sen yine de üzümünü yediğin
yazı unutma
derdini paylaştığın
dostunu unutma
yaprağın hayalini çürüten
sonbaharı anla
deli gibi esen rüzgarı dinle
sanki hüzünlü bir şarkı fısıldamakta
bahara ahenk verip
yaza bereket veren
emretmiş sonbahara
yağmurlar yağacak
fırtınalar kasıp kavuracak
yine yüreğimin ziyaretine ilham gelmiş
o da sonbaharı benim gibi
koşulsuz sevmiş.

SON DEFA

Unut gitsin aşkımızı
unut gitsin şarkımızı
farzet herşey kocaman bir yalandı
ben ise kusursuz bir yalancı
pardon o kelimeyi istemeyerek kullandım
kusursuz olan aşkımızdı
diyorsun muhtemelen
çok değil iki saniyede
yine başa sarabiliriz
kalplerimiz hızla çarpabilir
zaman yine anlamsızlaşabilir
bu kadar zor olmamalıydı seni unutmak
herşeyi geride bırakmak
dilimde olsa da soğuk bir hoşçakal kelimesi
kalbimde gitme kal diye bağıran bir çocuğun sesi
sonu baştan yazılmış duygularımla ben
kimselere duyuramadığın sessiz çığlıklarınla sen
nereye koşuyoruz böyle
son bir kez o şarkıyı söyle
merhem gibi gelsin yüreğime.

Yücel MISIRLI ŞAKİR'in "SONSUZLUK" adlı şiir kitabından alınmıştır.

KİLİSEYE ÇEVRİLEN TÜRK ESERLERİ

Girit, Kandiye, Fâzıl Ahmet Paşa (Vezir) Câmii

Yeri:
Yunanistan, Girit, Kandiye.
Banisi:
Vezir-i Azam Köprülü Fâzıl Ahmet Paşa
İnşa Târihi:
1678, ikinci inşaatı 1856.
Kiliseye çevrilişi:
1924.
Bugünkü Adı:

Aziz Titus Kilisesi.

Arşiv Kaydı: VGMA

580/140/78

1913 târihli kartpostalda Kandiye Vezir Câmii (iar.36)

Vezir Câmii olarak bilinen eser, 1669'da Osmanlı topraklarına katılan Kandiye'de (Heraklion) şehir merkezinde yer almaktadır. Câminin bânîsi, kalenin de fâtihi olan Köprülü Fâzıl Ahmet Paşa'dır. 1678'de inşa edilen câmiye 1685 yılında iki şerefeli bir minâre eklenmiştir. 1856 yılında meydana gelen depreminde tümüyle yıkılan câmi, 1869'da Sadrazam Ali Paşa'nın gayretiyle mimar Athanasios Mousis tarafından yeniden inşa edilmiş ve 1871'de törenle açılmıştır.

İnsa kitâbesi olmayan camminin H.1288 (M.1871) ve H.1311 (1893-94) tarihli onarım kitabesinin bulunduğu bilinmektedir.

Bu kitâbe câminin ilk yapıldığı zaman batı cephesi kapısı üzerinde yer almaktaydı. Mermer kitâbeyi zamanın meşhur hattatı Mustafa İrfani Efendi sülüs hat ile yazmıştır.

Günümüzde kitâbenin var olup olmadığı bilinmemektedir. Câminin çevresinde çeşme, şadırvan, medrese, hazîre, aşevi ve depolar da bu-

lunmaktaydı. Hazirede bulunan çok kıymetli mezar taşlarından günümüze ulaşanlar Girit Târih Müzesi'nde sergilenmektedir.

17. yüzyılda şehre gelen Evliya Çelebi câmiyi şöyle anlatır:

"Çarşı ve pazar yakınında olduğundan cemaati daima çok olur. Uzunluğu ve genişliği seksener ayaktır. Mihrap tarafı dört adet sütun üzerine oturtulmuş tonoz kemerlerdir. Diğer yerleri eskiden olduğu üzere seni kirişleri üzerine kurşun kaplıdır. Caminin mihrabı ve minberi tamamen billur, necef ve moran camları ile bezenmiş son derece sanat işi, nur üstüne nur kaplı bir câmidir. Mihrabının ön kısmı geniş caddedir. Doğu tarafı bir İrem bağıdır. Camiin iki kapısı vardır. Küçük kapısı ve orta kapısı gayet büyük üç adet kapıdan yapılmış olup üçü de doğu tarafına açılır. Sol taraftaki kapı da sol taraftaki avluda bulunan havuz ve şadırvana bakar. Sanat eseri şadırvanın üstü kurşun örtülü, yüksek kubbelidir. Kubbenin usta mühendisi yeni bir buluş olarak bu kubbeyi yapmıştır ki altı adet ince mermer sütunlar üzerine kubbeyi oturtmuştur. Câmiin solunda olan cemaat dehlizi tabakası yapma direkler üzerine ça-tılmış nakışlı kirişlerden oluşan tavanının üzeri tamamen kurşun kaplıdır. Câmiin sağ tarafında henüz yeni bir minâre yapılmıştır ki yüksek, değerli bir, sanat eseridir."

1924 yılında Agiou Titou adıyla kiliseye çevrilen câmi halen bu amaçla kullanılmaktadır. Evliya Çelebi'nin "yüksek, değerli bir sanat eseri" olarak nitelediği ve 1913 yılına ait kartpostalda görülen iki şerefeli minâre, câminin kiliseye çevrilmesi sırasında kâidesine kadar yıktırılıp üzerine çan kulesi yapılmıştır. Mermer minber ise 1965 yılında kaldırılmıştır.

Emin Yılmaz, Mehmet, Kiliseye Çevrilen Türk Eserleri, İstanbul 2020, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, s.396, ISBN: 978-975-7618-70-6

Günlerin getirdikleri

Seçeneğimiz sadece ve sadece azınlık okulları olmalıdır!

İbrahim BALTALI

Dil bir milletin varlık sebebidir. Hele bu ana dil olunca daha fazla önem kazanmaktadır. Bir milletin varlığı dilini yaşatmasına ve geliştirmesine bağlıdır. Dilini kaybeden başka kültürler içerisinde kaybolmaya mahkumdur. Bugüne kadar bir çok millet dilini kaybettiği için sadece tarih kitaplarında yer almaktadır. Bu yüzden Batı Trakya'da kendi ana dilimiz olan Türkçe'yi yaşatmak bizim en büyük mücadele alanımız olmalıdır. Bu ayrıca bizlere uluslararası antlaşma ve anlaşmalarla bir pozitif hak olarak verilmiştir.

Önümüzdeki günlerde ilkokullara kayıtlar başlamaktadır. Öğrenci anne – babaları çocuklarını daha iyi yarınlara hazırlayabilmek için mutlaka anadiliyle ilgili azınlık okullarına kayıtlarını yaptırmalıdırlar. Bazı anne – babalar son yılarda şu söylemi sıkça dillendirmeye başladı: "Azınlık okulları başarısızdır.Çocuğum zaten evde Türkçe'yi öğreniyor. Daha iyi Yunanca öğrenmesi için devlet okullarına göndermem gerek!" Bu tamamen yanlış bir düşüncedir. Çocuk henüz kendi anadilini öğrenmeden başkan bir yabancı dili öğrenmesi imkansızdır ki bu da bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Hem sonra şunu da bir düşünmek gerekir: Bu gün gerek Türk Azınlığı içinde ve gerekse de yurt dışında çok başarılı çalışmalara imza atan; avukatlarımız, doktorlarımız, mühendislerimiz, öğretmenlerimiz v.d. meslek sahipleri hep azınlık okullarından mezun olmadılar mı? Demek ki azınlık okulları başarılıdır! Ancak eğitim – öğretim sisteminde sorunlar vardır.

O yüzden hiç şüpheye gerek. Çoğunluk içerisinde asimile olup kaybolmak istemiyorsak; çocuklarımızı milli ve manevi duygularla yetiştirmek istiyorsak seçeneğimiz sadece ve sadece azınlık okulları olmalıdır!

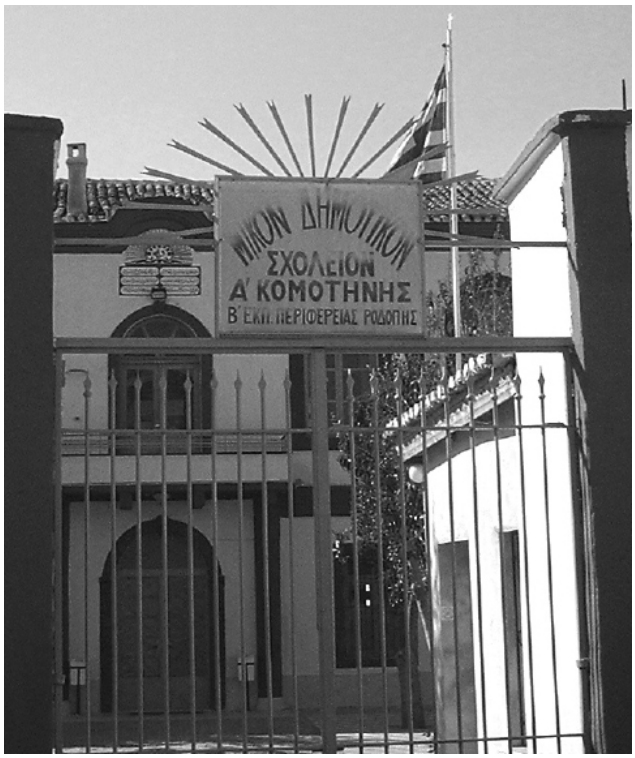

İdadiye Azınlık İlkokulu

BTTÖB'den İlkokul kayıtları duyurusu

İLKOKUL KAYITLARI

Sevgili Veliler,
Bu yıl ilkokullara kayıtlar 01-20 Mart 2024 tarihleri arasında yapılıyor. Geleceğimiz olan çocuklarımızın eğitimi muhakkak hepimiz için çok önemlidir. Ancak çocuklarımızın eğitimi kadar kendi kültür dairesinde yetişmeleri de mühimdir. Azınlık olarak kendi kimliğimizle yaşamanın yegâne yolu çocuklarımızın azınlık okullarına gitmesi ile mümkündür. Bu hususta duyarlı olmak ve çocuklarımıza ait oldukları kültürü öğretmek durumundayız. Özerk olan azınlık eğitiminden vazgeçmemiz söz konusu dahi olamaz. Ülkemiz yöneticileri bu talebimize saygı duymalıdırlar. Bu talep gayet insanidir. Her ebeveyn kendi geleceği olan evladını ait olduğu kültür içinde büyütmek ve yaşatmak ister. Bu sebeple özerk bir yapısı olan azınlık okullarımızın çocuk azlığı bahane edilerek kapatılmasına dur demek için, çocuklarımızı kararlı bir şekilde azınlık okullarına göndermeliyiz.

Eğitim güvencemiz alınarak Yunanistan'a emanet edildiğimiz günden bugüne 216 okulumuzu maalesef yitirdik. Bundan çok büyük üzüntü ve gelecek adına büyük bir kaygı duymaktayız. Okullarımızda bilinçli olarak yıllardır eğitim kalitesi düşük algısı yaratılarak, velilerimizin devlet okullarına yönelmesi sağlanmıştır. Okullardaki eğitim kalitesini bahane ederek, çocuklarını azınlık okullarına göndermeyen veliler, çevrelerindeki gördükleri tüm tahsilli yetişmiş insanların azınlık okullarından mezun olduklarını unutmamalıdırlar. Ki bizler azınlık okullarına gittiğimiz yıllarda teknoloji bu kadar gelişmiş ve çeşitli eğitim imkânları bu kadar yaygın değildi. Buna rağmen azınlık okulları bizlere inanılmaz bir bilinç kattı ve azınlığa duyulan aidiyeti geliştirdi.

Çocuğumuzun öğretim eksikliğinin her daim telafisi mümkün olmakla beraber kaybolan benliğini geri kazanmanın yolu çok meşakkatlidir. Her toplum gibi birinci amacımız kültürümüze, milli ve manevi değerlerimize bağlı nesiller yetiştirmek olduğunu, bunun da ancak azınlık okullarıyla mümkün olacağının altını bir kez daha çizmek istiyoruz. Bu hususta iyi düşünmek ve doğru kararlar vermek durumundayız. Çünkü bu vereceğimiz kararın çocuğumuzun tüm yaşamını etkileyeceğini hesap etmeliyiz. Okullarımızın ve azınlığımızın geleceği açısından oluşmuş tüm olumsuzlukları, azınlık okullarında ısrar ederek yenebiliriz. Azınlık olarak bunun üzerinde ivedilikle durmalı ve çözümler üretmeliyiz. Velilerimiz azınlığımızın bekası için muhakkak azınlık okullarımızı tercih etmelidirler. Okullarımızı kaybettikten sonra konuşulacak bir eğitim mevzuu zaten kalmayacaktır. Kısaca eğitimi konuşabilmek için, içinde eğitim verilen okullarımızın var olması gerekir.

Ayrıca ana dilini geliştirmek, tüm olumsuzluklara rağmen ancak azınlık okullarında mümkündür. Bilimsel olarak ana dilin eğitimdeki önemi kanıtlanmıştır. Bu sebeple dünyadaki tüm azınlıklar ana dilde eğitim almanın mücadelesini vermektedir. Azınlık eğitim dili Türkçedir. Resmi dil Yunanca ile paralel olarak Türkçe de geliştirilmelidir. Özgüveni yüksek bireyler yetiştirmek istiyorsak, çocuklarımız ana dilinin var olduğu ve ana dilinin saygı gördüğü okullara göndermeliyiz. Bu sebeple de azınlık okullarında ısrar etmeliyiz. İlkokula kayıtları yapılacak tüm yavrularımıza tüm eğitim ve öğretimleri boyunca sonsuz başarılar dileriz.

BATI TRAKYA TÜRK ÖĞRETMENLER BİRLİĞİ

YÖNETİM KURULU

MİHRAPLAR

Kurcalı - Likion köyü camisi mihrabı
Rodop ili / Yunanistan.

2024. Ahşap olan Kurcalı camisi 1938 yılında çökünce yerine yenisi genişletilerek inşa edilmiştir. Caminin mihrabı da o yıllarından kalmadır. Mihrap Gümülcine'deki İznik çinileriyle ünlü Yeni Cami mihrabı örnek alınarak inşa edilmiştir. Mihraptaki yazıları ise köyde öğretmenlik yapan Yahya efendinin yazdığı anlatılmaktadır. Örneği çok az olan mihrap köylüler tarafından zaman zaman boyanarak ve temizlenerek korunmaktadır.

Nostalji

24 YIL ÖNCE RODOP RÜZGARI GAZETESİ

Yıl: 1. Sayı: 38. 19 Eylül 2000. Fiyatı: 200 Drahmi.

RODOP Rüzgârı

HAFTALIK SİYASİ VE KÜLTÜREL GAZETE

YIL: 1 SAYI: 38
19 - EYLÜL - 2000
FİYATI: 200 DRH.

Kalem hastalarından değil, kalemi hasta olanlardan korkunuz.

"Utanç kuraları" bu yıl çekilmeyecek !

Rodop Milletvekili Galip Galip:
"Bölge Sekreteriyle bu konuyu görüştüm, bu yıl Celal Bayar Azınlık Okulu'na girişte kura çekilmeyecek ..."

Her yıl yüzlerce Azınlık çocuğunu hayal kırıklığına uğratan ve bir o kadar da ana babayı çileden çıkaran Celal Bayar Azınlık Okulu'ndaki "utanç kuraları", nihayet, bu yıl çekilmeyecek. Son günlerde gündemde olan bu konu, okulların açılmasından bir hafta sonra, bir sürü soru işareti'yle birlikte, şimdilik çözüme kavuşmuş görünüyor. Merak edilen konu ise, alınan bu kararın nihai olup olmadığı yönündedir.

Haberi sayfa 5'te

T.C Gümülcine Başkonsolosu'ndan Azınlık basın mensuplarına resepsiyon !

T.C Gümülcine Başkonsolosu sayın Murat Dörk, 13 Eylül Çarşamba günü, Azınlık basın mensuplarını, Başkonsolosluğun bahçesinde karşılayarak çok sıcak ve samimi bir şekilde ağırladı. Basın mensuplarının tam kadro katılımı ile gerçekleşen akşamın sonunda, herkes memnun olarak ayrılıyordu.

Önemli bir girişim !

B. T. A. Y. Tahsilliler Derneği, A.B. INTERREG 3 Programları çerçevesinde, Bölge Sekreterliği'ne aşağıdaki önemli projeleri götürmüştür:
A- Seyar sağlık ocağının ulaştırılması,
B- Batı Trakya'nın kültürel değerlerini araştırmak bir merkezin kurulması.

Ayrıntılı haberler önümüzdeki sayıda

1996 Atlanta 2000 Sydney

HALİL MUTLU KALDIRDI DÜNYA ALKIŞLADI !

Sülme: 167,5 kg
Koşma: 138 kg
Toplam: 305,5 kg

26 Aralık "Küçük Dev Adam" Halil Mutlu'nun muhlak tahlisi. Fotoğ: Hürriyet

Halil Mutlu: "Dört yıl sonra Atina'da da yarışacağım. 2008 İstanbul'da olursa ülkemde de bir dördüncü yarışma neden olmasın ?"

* *1989'da Bulgaristan'dan Türkiye'ye geldi,*
* *5 yıl hiçbir müsabakada geçilemedi,*
* *1996 Atlanta Olimpiyatları'nda altın madalya aldı,*
* *Yunanistan ve Bulgaristan Halter Milli Takımları Teknik Direktörleri tarafından Sydney 2000 Olimpiyatları'nın favorisi gösterildi,*
* *Sydney 2000 Olimpiyatları'nda toplamda 305 kg ile olimpiyat ve dünya rekorlarını altüst etti*
* *Ve O, kimseyi yanılmadı.*

FİZİK TEDAVİ UZMANI
Theodoros Fesatidis
Yeni ve modern cihazlarla her türlü fizik tedavi yapılır
Adres: Kasandinas 6 - ŞAPÇI (Dr. Hüseyin Macar Bekir'in Muayenehane Binasında)
Tel.: 0532 23690
Fax: 0532 23642
Cep: 097 7075006

ELEKTRİK MALZEMELERİ
AHMET HÜSEYİN
** Avizeler
** Buzdolabı - çamaşır makinesi yedek parçaları
** Termosifonlar
Adres: Vradeli 6 - ŞAPÇI
Tel.: 0532 22946
Cep.:097 2550612